БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряад Үнэн

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой,
Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган

№ 40 (8872)
ФЕВРАЛИИН 17
ВТОРНИК
1959 он

Сэн 20 мүнгэн.

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ ПРАВИТЕЛЬСТВЕННА ДЕЛЕГАЦИИН ИНДИ АЙЛШАЛХА ТУХАЙ

Индиин Республикын президентын уряалаар СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошилов энэ оной февралиин эсэс багта Инди хани ёһоор айлшалжа ошохоорхараалагдаһын байгаа. К. Е. Ворошилов үбшэлһэн дээрэһээ Инди ошохо аргагүй болобо.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүн А. А. Андреевые, СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй гадаадын хэрэгүүдые эрхилхэ комиссиин түрүүлэгшэ Н. А. Мухитдиновые, мүн Грузиин ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо, Гадаадын хэрэгүүдэй министр М. И. Кучавые, гадаадын экономическа харилсаа холбооной талаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй гүрэнэй комитедэй гэшүүн А. Г. Шереметьевые болон СССР-эй МИД-эй Зүүн-Урда Азиин оронуудай таһагые даагша В. И. Лихачевые Индиин гүрэнэй айлшад болгон тиишэ эльгээхэ дурадхалтайгаар Советскэ правительствода Индиин правительство февралиин 11-дэ хандаһан байна.

Советскэ Союзай болон Индиин хоорондохи хани харилсаае саашадань хүгжөөн бэхижүүлхэ хэлбэришэгүй хүсэлэнтэй байһан дээрэһээСоветскэ правительство Индиин правительствын энэ уряалые баяртайгаар хүлеэн абаба.

Советскэ Союзай делегаци гүрэн түрын хэрэгээр февралиин эсэс багта Инди ошохо байна.

ЭМХИДХЭЛЭЙ ХҮДЭЛМЭРИИЕ ЭРИД ҺАЙЖАРУУЛХА

Коммунистическэ партиимнай XXI съездын хараалһан долоон жэлэй түсэбые бэелүүлхэ хэрэгтэ партийна организацинуудай ябуулдаг эмхидхэлэй хүдэлмэри айхабтар шухала удхашанартай. Юуб гэхэдэ, ажал хэрэгэй амжалта олониитын дунда имагтал һайнаар ябуулагдаһан эмхидхэлэй хүдэлмэриин ашаар туйлагдадаг, мүн саашадаашье туйлагдаха юм.

Эмхидхэлэй хүдэлмэриие һайжаруулха гээшэ нэн түрүүн шадамар кадрнуудые, хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдые зүбөөр хубаарилан табиха гэһэн удхатай. Энээнэй манай аймагуудай партийна организациин һүүлэй үедэ бэелүүлһэн үргэн ехэ хэмжээ-ябуулганууд гэршэлжэ үгэнэ. Жэшээлэн хэлэхэдэ, Мухаршэбэрэй аймагай «Үнэн» колхоз арга боломжоор баян ажахы юм. Теэд һаяхан болотор тэрэнэй хүсэд дүүрэнээр хэрэглэжэ шадаагүй дээрэһээнь, ажахынь удаан ябашоор хүгжэжэ байгаа һэн. Энэ юундэ түлэб юуһээ болооб гэхэдэ, түрүүлэгшээр хүдэлһэн нүхэр Сибиряков эдэбхи үүсхэлгүй, колхозой хүтэлбэриие һулаар мэдэдэг, эдэбхитэдтээ түшэглэдэггүй, колхозникуудые ударидажа, элсүүлжэ бирагүй байшоо. Харин һүүлээрнь түрүүлэгшээр һунгагдаһан нүхэр Семенов богонихон сагай турша соо колхозой ажахые хүгжэлтын үргэн замда гаргажа шадаһан байна. Мүнөө тус колхоз республикын түрүү ажахынуудай нэгэн болонхой. Тэрэнэй гол һалбари—мал ажалые илангаяа түргөөр дэбжэжэ байнхай.

Мүн иимэрхүү байдал Зэдын аймагай «Коммунизм» колхоздо үзэгдэһэн байна. Эндэ түрүүлэгшээр ажаллаһан нүхэр Мункуев мүртэй хүдэлхэ хэдэггүй, ехэнхидээ архи тамхида дурлажа, намнаад лэ ябадаг хүн гэжэ суурхажа гараһан байгаа. Колхознигууд тэрэниие тушаалһаань сүлөөлжэ, тэрэнэй ороондонь нүхэр Д. Чимитцыреновые дэбжүүлээ һэн. Шэнэ хүн шадабаритай бэрхэ эмхидхэлшэ байһанаа ерэһэн түрүүшынгээ үдэрнүүдһөө харуулжа эхилээ. Колхозой ажахы хараа байса урагшатайгаар хүгжэжэ, ойрын сагта эрид хубилалта туйлахань дамжаггүй.

Эдэ баримтанууд юу харуулнаб гэхэдэ, хүтэлбэрилхы кадрнуудые шэлэн олохо, тэдэниие хүмүүжүүлхэ, ажахын тушаалда шадабариинь ёһоор тэдэниие зүбөөр хубаарилан табиха асуудал партийна, советскэ, хүдөө ажахын органуудай анхаралда хододоо байха зэргэтэй.

Мүнөө колхозуудта тоосоото-һунгалтын суглаанууд боложо, ажахын жэлэй дүнгүүд гаргагдажа байна. Эдэ суглаанууд дээрэ хүтэлбэрилхы кадрнуудай эмхидхэлэй хүдэлмэридэ сэгнэлтэ үгтэжэ, харюусалгагүй, шадабаригүй хүтэлбэрилэгшэдэй орондо үүсхэлтэй, ажал хэрэгээ гүнзэгыгөөр мэдэдэг хүнүүд һунгагдана. Һаяхан Иволгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ артелиин гэшүүд хамтынгаа суглаан дээрэ ажахын үнгэрһэн жэлэйнгээ дүн гаргаа. Тиихэдээ Добчинов түрүүлэгшэ правлениингээ хэһэн хүдэлмэриие хангалтагүй дээрэ тоолоод, түрүүлэгшээ тушаалһаань сүлөөлөө. Тэрэнэй орондо хүтэлбэрилхы хүдэлмэриин баян дүй дүршэлтэй нүхэр Петинов һунгагдаа. Энэнь тон зүбшөөлтэй. Юуб гэхэдэ, **«Бэлэдхэл ехэтэй, ажал хэрэгые һайн мэдэдэг, үүсхэл ехэтэй, арадай аша туһын тулада бүхы хүсэ шадалаа эрдэм мэргэжэлээ зорюулха, ажал хүдэлмэридөө революционно ёһоор, большевик абьяастайгаар хандаха ябадал үүсхэжэ шадаха, бодолтой, шэнэ юумые обёорон харадаг хүнүүдые хүтэлбэрилхы хүдэлмэридэ дэбжүүлхэ шухала»** гэжэ КПСС-эй XXI съезд дээрэ хэһэн элидхэл соогоо нүхэр Н. С. Хрущев хэлэһэн байна. Энэ заабариие бодото хэрэг дээрэнь бэелүүлхэ гээшэ ниитымнай хэрэгтэ саашадаа бүри ехэ аша туһатай байха юм.

Гадна партийна организацинууд хүтэлбэрилхы кадрнуудтай саг үргэлжын холбоо барисаатай байжа, тэдэниие һургажа, политическэ мэдэрэлыень, хүтэлбэриин онол арга, мэргэжэл шадабарииень дээшэлүүлжэ байха уялгатай. Энэ талаар партиин Кударын айком ехэ юумэ хэжэ байна. Тэндэ колхозуудай түрүүлэгшэнэрэй, бригадирнуудай, мүн партийна эхин организациин секретарьнуудай семинар ходо үнгэргэгдэдэг, тэдэнэй экономическа һуралсал эмхидхэгдэнхэй. Хүтэлбэрилхы хүдэлмэридэ үни удаан ябаһан кадрнуудай баян дүй дүршэлые дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ партиин айком ехэ анхарал хандуулдаг.

Гэхэтэй хамта, зарим аймагуудай партийна организацинууд энэ уялгаяа үшөөл хангалтагүйгөөр дүүргэнэ. Кадрнуудые саг үргэлжэ хүмүүжүүлхэ хүдэлмэриие олон ушарта ябууд үгтэһэн захяа заабаринуудаар хизаарлаха ябадал гарана. Иимэ ушар Түнхэнэй, Хориин аймагуудта үзэгдэһэн байгаа. Энэ мэтын дутуу дунданууд эрид шууд усадхагдаха ёһотой.

Партиин съезд дээрэ хэлсэгдэһэнэй ёһоор, баян дүй дүршэлтэй болоһон хүтэлбэрилэгшэдтэй суг хамта хүдэлхөөр залуу, эдэбхи үүсхэл ехэтэй кадрнуудые хүтэлбэрилхы хүдэлмэридэ дэбжүүлжэ байха шухала. Тиигэбэл ургажа ябаһан залуу кадрнууд хүтэлбэрилгын шадабари мэргэжэлые түргөөр халан абажа, эмхидхэлэй хүдэлмэри саашадаа бүри һайнаар ябуулха арга боломжотой болохо байна.

Эмхидхэлэй хүдэлмэриин үшөө нэгэ гол шухала зүйл гэбэл, кадрнуудые үгөөрнь бэшэ, харин ажал хэрэгээрнь хинан шалгаха, баталан абаһан тогтоолоо бэелүүлхын тула заабари, зүбшөөл үгэхэһөө гадна, шанга эрилтэ табиха ябадал болоно. Манай зарим колхоз, аймагуудта энэ хүдэлмэри үшөөл һулаар ябуулагдана. Жэшээнь, Сэлэнгын аймагай олохон колхозууд малаа һайнаар ондо оруулхабди гэһэн шиидхэбэри нэгэнтэ бэшэ баталан абаһан байха. Теэд мүнөө эндэ үбһэ тэжээлэй дутамаг дээрэһээ малай үбэлжэлгэ муугаар, эмхигүйгөөр үнгэрнэ, малай тураха, гарзалха ушар үзэгдэнэ. Тиимэ болохолоороо, абтаһан шиидхэбэринүүдэй дүүргэлтын хойноһоо хинан шалгаха, шанга эрилтэ табиха хэрэг шухалын шухала удхашанартай.

Долоон жэлэй түсэбые бэелүүлхын тула партийна организацинууд эмхидхэлэй, хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие саашадань һайжаруулха зэргэтэй гэжэ КПСС-эй XXI съезд онсолон заана. Энэ заабариие хүтэлбэри болгон, ажалша олониитые элсүүлэн эмхидхэжэ, ажалай шэнэ баатаршалгануудта зоригжуулха гээшэ манай колхоз, совхозуудай болон аймагуудай партийна организацинуудай нангин уялга мүн.

ДОЛООН ЖЭЛЭЙ ТҮСЭБ СОВЕТ ХҮНҮҮДЫЕ АЖАЛАЙ БААТАРШАЛГАДА ЗОРИГЖУУЛНА

☆ ☆ ☆

Шахтёрнуудай шэнэ уялга

Манай орон дотор хүн түрэлтэнэй жаргалта һайхан байдал—коммунизм байгуулха асари ехэ зорилгонуудые зүбшэн хэлсэжэ, долоон жэлэй түсэбые хараалһан түрэл Коммунистическэ партиингаа түүхэтэ XXI съездын боложо дүүрэһэн тухай мэдээсэлые Галуута-Нуурай шахтёрнууд омог баяртайгаар угтаба.

Съездэ бэлэдхэлэй, съездын боложо байха үедэ рудоуправлениин шахтёрнууд, илангаяа 2/5 гэһэн шахтын шахтёрнууд шэн зоригто ажалай үльгэр жэшээ харуулжа байгаа. Тэдэнэр шулуу нүүрһэ абаха үдэрэйнгөө даалгабариие хододоо үлүүлэн дүүргэжэ байба. Съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсоһон залуу коммунистнууд Василий Гурулев, Владимир Гольцман, Владислав Ступко гэгшэдэй даадаг участогууд бүришье һайн амжалта туйлаһан байна. Эндэхи шахтёр бүхэн халаан бүридөө даалгабариһаа гадуур 1—2 тонно нүүрһэ гаргажа байгаа. Тэдэнэр саашадаашье улам оролдосотойгоор ажаллаха зорилготой.

КПСС-эй ээлжээтэбэшэ XXI съездын дүнгүүдтэ зорюулагдаһан митинг дээрэ нэгэдэхи участогой шахтёрнуудай үмэнэһөө нүхэр Гурулев үгэ хэлэхэ зуураа, иигэжэ мэдүүлбэ:

—Манай советскэ шахтёрнууд түхай хододоо анхаралаа табижа байдагайнь түлөө түрэл Коммунистическэ партидаа баяр хүргэжэ, хэзээдэшье, ямаршье даалгабари үгөөһаань, үлүүлэн дүүргэхээр бэлэн байдагбди. Дэлхэй дээрэ манһаа богони хүдэлмэриин үдэртэй шахтёрнууд үгы. Хүсэ ехэтэ шэнэ шэнэ машинанууд ерэжэ, ажалыемнай улам хүнгэдхэжэ, бүтээсэ ехэтэй болгожо байдаг. Эхэ оронойнгоо һалбаран мандахын тулада ажаллахашье, ажаһуухашье дүүрэн арга боломжотойбди.

Партиингаа боложо үнгэрөөшэ XXI съездые коммунизм байгуулагшадай съезд гэжэ нэрлэнэбди. Эдэ үгэнүүд совет хүнүүдэй зүрхэ сэдьхэлдэ ямар ехэ омогорхол, баяр баясхалан түрүүлнэ гээшэб! Манай участогта хоёр бригадамнай коммунистическэ ажалай бригада гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө тэмсэжэ байна.

Долоон жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын, коммунизмын һаруул һайхан, жаргалта байдалай мандалгые бүри түргэдхэхын тулада бидэнэр хүсэ шадалаа гамнахагүйбди гэжэ түрэл Коммунистическэ партияа найдуулнабди,—гэээд тэрэ үгэеэ дүүргэбэ.

Эдэ үдэрнүүдтэ Галуута-Нуурай шахтёрнууд социалистическэ мүрысөө улам үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, РСФСР-эй, Бурядай АССР-эй Верховно Соведүүдэй, нютагай Соведүүдэй һунгалтые баһал ажалай эрхим амжалтаар угтахын тулада тэмсэжэ байна. Нэгэдэхи участогай шахтёрнууд һунгалтын хүндэлэлдэ мартын 1 болотор түсэбһөө гадуур 300 тонно нүүрһэ абахабди гэжэ уялгаяа үгэнхэй. Тиигээд һүүлэй долоон хоног соо түсэбһөө гадуур 125 тонно нүүрһэ абаад байна.

Партийна организациин олон тоото агитаторнууд даажа абаһан айлнуудтаа үдэр бүри ябажа, хүн зониие партиин XXI съездын материалнуудтай танилсуулжа, һонирхолтой хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэжэ байнхай. Шахтёрнууд—хаанашье яба—долоон жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө хүсэ шадалаа гамнангүй тэмсэхээр бэлэн байһанаа мэдүүлнэд.

Ф. Моренец.

Түмэр замшадай үгэ

Партиин XXI съездын хүдэлмэреэ дүүргэһэнтэй дашарамдуулагдан, Улан-Удын паровозно депогой хүдэлмэришэдэй, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй, алба хаагшадай митинг болобо.

КПСС-эй горкомой секретарь **Л. В. Антонова** мэдээсэл хэбэ. Энэ съездын угаа ехэ удхашанартай байһые тэмдэглээд, нүхэр Антонова депогой коллективэй хүдэлмэри тушаа тогтожо хэлээ.

Паровозно депогой коллектив съездын урда тээхи, мүн январь һарынгаа уялгануудые юрэнхыдөө дүүргэһэн байна. Депогой гол шухала цех—паровозуудые үргэжэ заһабарилдаг цех—түсэбөө 119 процентээр дүүргээ. Иимэ аргаар январь һарада 21 паровоз заһабарилха түсэбтэй байһан аад, 25 паровоз заһабарилһан байна.

Коммунистическэ ажалай бригадын нэрэ зэргэ олохын түлөө депо дотор 7 бригада тэмсэжэ байна. Энэ хүндэтэ нэрэ зэргэ олохын түлөө мүрысөөндэ бэлэдхэлэй цехын автосцепной түхеэрэлгын бригада (хүтэлбэрилэгшэнь В. Т. Нагайцев) түрүүлжэ гараа. Тэрэшэлэн слесарь П. Деевэй хүтэлбэрилдэг электрогагнууршадай бригада, М. Ц. Холодковой хүтэлбэрилдэг пресс-аппаратна цех һайнаар хүдэлмэрилөө.

В. Т. Нагайцевай бригадын гэшүүн, бэлэдхэлэй цехын слесарь Ф. Афанасьев эгээн түрүү үгэ абаба.

— Съездын боложо байха үедэ манай бригадынхид ехэ дэбжэлтэтэйгээр ажаллаа. Энээнэй ашаар абаһан бүхы уялгануудаа дүүргээбди. Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэбөө үлүүлэн дүүргээд, бригадымнай гэшүүн бүхэн съездын үедэ 300—300 гаран түхэеригэй мүнгэн зөөри алмаһан, уралан нарижуулгын нэгэ дурадхал оруулһан байна,—гэжэ нүхэр Афанасьев хэлээ.

— Манай цех январь һарынгаа түсэбые 274 процентээр дүүргээд, 150 килограмм шахуу үнгэтэ металл алмаа, паровозуудаа һайн шанартайгаар заһабарилаа,—гэжэ электрогагнууриин цехын мастер Ф. Р. Рябцев хэлээд, парти, правительствын табиһан зорилгонуудые бэелүүлхын түлөө бүхы шадалаараа оролдохобди, гэжэ мэдүүлээ.

Һүүлээрнь паровозой машинист В. Валькович үгэ хэлэһэн байна.

—Энэ долоон жэлэй түсэб бэелүүлгэдэ өөһэдынгөө хубитые оруулхын тула бидэ улам һайнаар ажаллаха ёһотойбди. Энэ 7 жэл соо айхабтар ехэ ашаа зөөхэ болонобди. Тиимэһээ мэргэжэл шадабарияа дээшэлүүлхэ, паровозуудаа һайнаар харууһалха, ашаглаха уялгатайбди,—гэжэ нүхэр Валькович хэлээ.

Митингын түгэсхэлдэ депогойхид КПСС-эй XXI съездын шиидхэбэринүүдые халуунаар һайшааһан, тэдэниие бодото хэрэг дээрэнь бэелүүлхэ гэһэн тогтоол баталан абаа.

В. Астраханцев.

Коммунизмда орохо түсэб

Һаяхан түмэр замай Мысовая станциин клубта олон зоной хабаадалгатай митинг болоо. Тэндэ суглараагшад партиин XXI съездын хараалһан асари ехэ түсэбүүдые эдэбхитэйгээр зүбшэн хэлсэһэн, саашадаа бүри һайнаар ажаллаха хүсэлэнтэй байһанаа мэдүүлһэн байна.

КПСС-эй горкомой хоёрдохи секретарь нүхэр Филиппенко митинг дээрэ элидхэл хээ. Элидхэлшын һүүлээр олон хүн үгэ хэлэжэ, арад зонойнгоо ажабайдалые һайжаруулхын түлөө партиин бэелүүлжэ байһан угаа ехэ хэмжээ-ябуулгануудые һайшаан дэмжэбэ.

Мысовая станциин техническэ библиотекые даагша нүхэр Рябцев митинг дээрэ үгэ хэлэхэ зуураа, иигэжэ мэдүүлээ:

—Партиин XXI съезд дээрэ баталагдаһан долоон жэлэй түсэб коммунизм байгуулха программа гэжэ совет хүнүүд омогорхон хэлэдэг болонхой. Шэнэ долоон жэлэй туршада манай арадай ажахын һалбари бүхэн урдань үзэгдөө дуулдаагүй түргөөр хүгжэхэ байна. Эгээл тиимэһээ манай үргэн уужам Эхэ ороной ажалшан бүхэн партиин хараалһан түсэбые эрид шууд бэелүүлэлсэхэ хүсэлэнтэй.

Паровозой түрүү машинист нүхэр Качин, 56-дахи дунда һургуулиин багша Сковер, КПСС-эй Бабушкинска горкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр Н. Мурчин, мүн бусад олон хүнүүд митинг дээрэ үгэ хэлээ.

КПСС-эй XXI съездын шиидхэбэринүүдые һайшааһан тогтоол митинг дээрэ нэгэн дуугаар абтаа.

П. Иванов.

☆

Арадай захяа

Республикымнай томохон предприятинуудай нэгэн—Улан-Удын шэлэй заводой клуб соо хүн зон урда урдаһайхиһаа олон сугларжа эхилбэ. Оркестрын ирагуу һайхан хүгжэм доро хатар наадан болоно. Залуушье, үтэлһэншье хүнүүд бүлэг бүлэгөөрөө сугларан, хоорондоо юушьеб зүбшэн хөөрэлдэнэ, хүхюу энеэдэншье гараад абана. Тиигэншьегүй яахаб! Тэдэнэр гүрэн түрэеэ хүтэлэлсэхын тула Россин Федерациин, Бурядай республикын засагай дээдэ зургаануудай депутадта кандидадуудтай уулзахаяа сугларһан байгаа.

—Бидэнэр мүнөө РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат нүхэр Доржи Цыремпилович Цыремпилонтой, республикын засагай дээдэ зургаанда кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн нүхэр Алексей Роднонович Болотовтой уулзаха, захяа заабаринуудые үгэхэеэ сугларaa гээшэбди,—гээд заводой профсоюзна организациин түрүүлэгшэ Г. И. Болонев уулзалгын суглаае нээбэ.

Этигэмжэтэ нюурнууд нүхэд Гершевич, Горбатенко үгэ абажа, депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн эрхим түрүү нүхэдэйнгөө ажал-ябуулга, намтар тухай тодорхойгоор хөөрэбэ.

Удаань РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат Д. Ц. Цыремпилон үгэ абажа, КПСС-эй ээлжээтэбэшэ XXI съездын түүхэтэ тогтоол тухай, республикын саашадаа хүгжэхэ зам тухай хэлээ.

Һүүлээрнь һунгагшад П. М. Вокин, С. П. Герасимов үгэ хэлэбэ.

—Нүхэр Д. Ц. Цыремпилон энээнэйшье урда тээ депутат байхадаа арадай этигэл найдабариие дүүргэхын тула ехэ оролдолго гаргадаг, тэдэнэй эрилтэнүүдтэ анхаралтайгаар хандадаг байгаа, тиимэһээ арад зондоо хүндэтэй болонхой. Һургуулиин шэнэдхэн хубилгагдаһантай дашарамдуулан, шэлэй заводой дэргэдэхи интернат-һургуулиин үхибүүдэй хамтын байрын барилгада туһа хүргэхэ аабза,—гэжэ найдажа байһан тухайдаа һунгагшад мэдүүлээ.

Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат А. Р. Болотовто үгэ үгтэбэ.

—Би энэ коллективтэ хүмүүжэһэн хүм. Таанадай һайн һайхан сэдьхэлээрээ намда туһалдаг байһанайтнай ашаар олон юумэндэ һурааб. Мүнөө намда иимэ ехэ найдабари үзүүлһэнэйтнай түлөө та нүхэдтөө үнэн зүрхэнһөө баяр баясхалан хүргэнэб. Намда найдаһан найдабариетнай харюулхын тулада хүсэ шадалаа гамнангүй оролдохоб,—гэжэ Болотов һунгагшадаа найдуулба.

Һунгагшадай зүгһөө нүхэд А. И. Ступаков, Телешев болон бусад үгэ хэлэжэ, ажалшадай байдал улам һайжаруулхын хэрэгтэ анхаралаа улам ехээр табихые захяад, РСФСР-эй, БурАССР-эй Верховно Соведүүдэй депутадта кандидат нүхэд Д. Ц. Цыремпилондо, А. Р. Болотовто бүгэдөөрэн дуугаа үгэхыень участогайнгаа бүхы һунгагшадые уряалба.

Б. Шагжитаров.

Узбегэй искусство, литературын декада Москвада эхилбэ

Ханинарай искусствые харалга ходоо һайндэр шэнгеэр үнгэрдэг. Иимэ уулзалга бүридэ хүн зон шэнэ юумые хаража, урда тээнь хараагүй һонирхоһон юумэеэ дахяад хаража, ехэээр баясадаг байна. Узбегэй искусство, литературын декада февралиин 14-дэ Москвада эхилхэдэнь, ниислэлэй хүн зон ехээр баясаа.

Узбегэй дүрбэн эрхим театр, хүгжэмэй болон хатарай коллективүүд энэ үдэр өөрынгөө баялиг, толотомо искусствояа харуулһан байна.

Навоин нэрэмжэтэ оперно театрайхид М. Ашрафиин зохёоһон «Диларам» гэжэ оперые табижа, декада эхилээ. Алишер Навоин «Долоон планетэ» гэжэ мүнхэ поэмын удхаар энэ оперо зохёогдонхой. Узбегэй айлшадые СССР-эй Культурын министр Н. Михайлов амаршалаа, Узбегэй ССР-эй Культурын министр С. Азимов харюугай үгэ хэлээ.

Узбегэй фильмнүүдэй фестиваль нээлгын баярай ёһолол ниислэлэй «Ударник» гэжэ томо кино-театр соо болоһон байна.

«Диларам» гэжэ зүжэгые ССР Союзай Ехэ театр соо Навоин нэрэмжэтэ оперно театрын табихадань, А. Б. Аристов, Л. И. Брежнев, Н. Г. Игнатов, А. И. Кириченко, Ф. Р. Козлов, А. И. Микоян, Е. А. Фурцева, Н. С. Хрущев, П. Н. Поспелов, А. Н. Косыгин, Д. С. Полянский, тэрэшэлэн Узбекистанай КП-гэй ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь С. Камалов, Узбегэй ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Ш. Рашидов, Узбегэй ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ М. Мирза-Ахмедов байлсаа.

Энэ үдэр ниислэлэй театрнууд болон концертнэ залнуудта ороһон москвагайхид социалистическэ Узбекистанай национальна искусствода үндэр сэгнэлтэ үгөө. (ТАСС).

Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадууд

Ц. О. Очиров, КПСС-эй Бурядай обкомой секретарь.

А. В. Желтый, Бурядай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо.

Е. М. Никифорова, республикын больницын главна окулист.

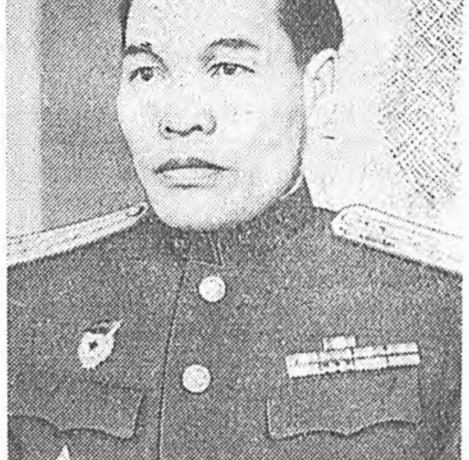

Ф. Т. Будажабэ, Бурядай АССР-эй сэрэгэй комиссар.

Бурядай АССР-эй Верховно Советдэй депутадта кандидадууд

В. Р. Филиппов, Бурядай АССР-эй Министрнүүдэй Советдэй Түрүүлэгшэ.

И. Г. Шелковников, Баргажанай леспромхозой тракторист.

С. С. Бадмацыренов, Бурядай АССР-эй Гэгээрэлэй министр.

Г. П. Ерченков, Бурядай-совнархозой түрүүлэгшын орлогшо.

Булад хүлэгые жолоодогшо

Мысовая станциин паровозно депогой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд hаяшаг хоёр халаанай hэлгэлдэхэ үедэ улаан буландаа сугларжа, Бурядай АССР-эй Верховно Советдэй депутадта кандидат болгон депогойнгоо эрхим машинист Петр Андреевич Мелешевичые дэбжүүлhэн юм.

***

Петр Андреевич үшөө ухибүүн ябахадаа эсэгэдээ иигэжэ хэлэгшэ hэн:

— Һургууляа дүүргэн сасуугаа паровоздо hуухаб.

— Бай бай, ши хүлеэ, эрдэм номгүйгөөр хаанашье холо ошохогүйш. Номоол hайнаар үзэ,— гэжэ эсэгэнь хүбүүндээ хэлэдэг байба.

...Нүхэр Мелешевичын багадаа hанаhан хүсэлынь 1934 ондо бэелүүлэгдэбэ. Петр Андреевич Слюдянка станциин ФЗУ-гэй hургуули дүүргэмсээрээ, Мысовая станциин паровозой деподо ерэжэ, машинистын туhалагшаар хүдэлжэ эхилээ hэн. Эгээл тэрэ үедэ паровозуудые жолоодохонь бэрхэтэй байгша hэн. Аян замда гараhан паровозой бригаданууд сүүдхэ үлүүтэй боложо ерэдэг байгаа. Гэбэшье залуу Петр түбэг бэрхэшээлhээ сухаридаггүй байба. Петр Андреевич ажалдаа оролдосотойгоор хандажа, элдэб бэрхэшээлнүүдые зоримгойгоор дабана. Машинистын туhалагшаар ажаллажа байха үедөө залуу Петр техническэ эрдэмээ дээшэлүүлхын тула бага бэшэ сагаа барадаг hэн. Тиигэжэ байтараа 1937 ондо Советскэ Армиин албанда ошоhон юм.

Нүхэр Мелешевич армиhаа ерэhэн сасуугаа хуушан ажалдаа бусажа ерээ бэлэй. Паровозой машинист болохо хүсэлтэй байhыень хараадаа абажа, депогой хүтэлбэрилэгшэд Петр Андреевичые машинистын 9 hарын курсада эльгээhэн юм. Паровозой эрхим машинист болоод, нэгэ хэдэн сагай турша соо хүтэлбэрилхы ажалда дэбжүүлэгдээд байтараа, дахинаа түмэр хүлэгөө жолоодожо ороо hэн. Нүхэр Мелешевич мүнөөшье хуушан ажалдаа хүдэлнэ.

...Петр Андреевич олон жэлэй туршада паровоз жолоодожо, ажалдаа ехээр дуршэhэн байна. Энэ баян дүй дуршэлөө түрүү машинист залуушуулда дамжуулан үгэхые саг үргэлжэ оролдоно.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнай үедэ олон тоото залуушуулые машинистын мэргэжэлдэ hурган гаргаа. Нэгэтэ дуршэлтэй машинистда шэнэ туhалагша эльгээгдээ бэлэй. Петр Андреевич туhалагшынгаа абьяастай бэрхэ байhандань урмашан, тэрээндээ өөрынгөө баян дүй дуршэлые дамжуулан үгэжэ эхилhэн юм.

Залуу туhалагша Александр Иванович Карнаковой шалгалта барижа, паровозой машинистын эрхэ абахын урда тээ Петр Андреевич туhалагшатаяа хоюулан хүндэ поезд жолоодохо харюусалгатай аяншалгада гарана. Паровозынь замдаа нилээд ехэ үгсүүр дабажа гараха байба. Иимэ газарта дүй дуршэлтэйшье машинистнууд заримандаа тугшардаг юм. Энээнниень хараадаа абажа, Петр Андреевич hанаандаа бодолгото болон ябаба. Харин туhалагшань hүбэлгэн бэрхэ байжа, замдаа дайралдаhан ехэ үгсүүрние ядалдангүйгөөр дабажа гараа бэлэй.

Хүнэй заабари хүлеэнгүйгөөр паровозойнгоо гүйсые ехээр хурдадхан үгсүүр газарые шадамараар дабан гараhандань Петр Андреевич ехээр баясан, туhалагшадаа иигэжэ хэлээ hэн:

— Ажал хэрэгээ hайнаар шудалаа байнаш, мүнөөдэрhөө машинист болобо гээшэш. Шалгалтын болоходо шинии түлөө улайжа, сайжа байхагүй бэзэб гэжэ hананаб.

Эрхим түрүү машинист оролдосогой hайнаар ажаллаhанайнгаа түлөө правительствын зүгhөө элдэб шанда хүртэhэн байна. Мүн тэрэшэлэн Министерствын зүгhөө жэл бүри шанда хүртэдэг юм.

Петр Андреевич эрхим hайнаар ажаллахынгаа хажуугаар ниитын ажалда эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг. Энэ нүхэр 12 жэлэй туршада партиин горкомой гэшүүнээр hунгагдаа.

Ажалда дуратай, даруу түбшэн зантай, нүхэдтөө саг соонь туhаламжа үзүүлдэг туладаа Петр Андреевич түмэр замшадайнгаа дунда хүндэтэй болоhон байна. Манай машинист hунгагшадай этигэл найдабарние харюулха бэзэ гэжэ нүхэдынь батаар этигэнэ.

И. Попов.

„Аба эжынгээ нэрые нэрлүүлнэ...“

Бага-Горхон гэжэ үрэжэлтэй hайн сабшалан, бэлшээреэр элбэг газарта Түнхэнэй аймагай «Путь Ленина» колхозой hүнэй-товарна фермэ түбхинэнхэй. Тус фермын малшад, hаалишад ехэнхинь залуушуул юм. Тэдэнэй дунда эрхим ажалаараа аймаг соогоо мэдээжэ болоhон, бэрхэ залуу hаалишан Намсарай Арабжаева ажаллана.

Нүхэр Арабжаева нёдондо өөрынгөө даажа байhан үнеэн бүриhөө дунда зэргээр 1900 литр hү haaxa уялга абаад, тэрэнээ нэрэтэй солотойгоор дүүргэжэ, жэлэй эсэстэ үнеэн бүриhөө 2016 литр hү hаагаа.

— Гурбан жэлэй саада тээ минии түрүүшынхеэ колхоздоо hаалишан боложо ороходо, «бишни үтэлжэ наhатай болобо гээшэб. Ши мүнөө hаалишан боложо, миниингээ наhаараа хэжэ ябаhан ажалые халажа абаха сагшни ерээ. Хамтынгаа ажалда хам оролсон, оролдосотой hайнаар ажаллажа, зон нүхэдэйнгөө дунда хүндэтэй, эжы абынгаа нэрые нэрлүүлжэ ябаарай» гэжэ эжынгээ hайханаар юрөөн хэлэhые хэзээдэшье мартадаггүйб,— гэжэ Намсарай Гомбоевна хөөрэнэ.

Мүнөө партиин XXI съездээр баталан абтаhан долоон жэлэй асари ехэ түсэб hаалишан басаганай урма зоригые улам хүсэтэйгөөр бадаруулна. Нүхэр Аражаева байгша ондо үнеэн бүриhөө 2200 литр hү hаaxa уялга абаад, тэрэнээ амжалтатайгаар бэелүүлжэ байнхай. Мүнөө үдэртөө үнеэн бүриhөө дунда зэргээр 7—8 литр hү hаана.

Тээсгэн «Путь Ленина» колхозойхид hунгалтынгаа урда тээхи суглаан дээрэ Түнхэнэй аймагай Советдэй депутадта кандидадаар нютагайнгаа эрхим түрүү басаган Намсарай Гомбоевна Арабжаевае нэгэн дуугаар нэрлээ hэн.

Д. Янданов.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Коммунистическэ ажалай бригадынхид парторганизациин гол анхаралда байха ёhотой

Партиин XXI съезд—коммунизм байгуулагшадай съезд арад зоной дунда политическэ, ажалай айхабтар ехэ дэбжэлтэ үүсхээ. Коммунистическэ ёhоор ажаллахын, ажаhуухын түлөө мүрысөөндэ мүнөө шэнэ шэнэ предприятинууд, цехүүд, бригаданууд, тус тус хүнүүд эдэбхитэйгээр оролсожо байна. Манай «Механлит» заводой алишье цехтэ ороходо коммунизм тухай, коммунистическэ ажалай бригада гэжэ нэрлүүлхэ тухай, коммунистическээр мүрысэхэ тухай үгэнүүд дуулдажа байдаг болоо. Коммунистическэ ажалай бригада гэжэ нэрлүүлхын түлөө мүрысэжэ байгаа бригадагүй нэгэшье цех заводто үгы. Моторой цехын хоёр бригадада—Юрий Филиппов, Николай Емельянов гэгшэдэй даадаг бригаданууд коммунистическэ ажалай бригада гэhэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй. Мүнөө иимэ үндэр дээдэ нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө үшөө 7 бригада тэмсэжэ байна.

Иимэ ехэ үргэн хүдэлөөнэй захалжа байхада энэ мүрысөөнэй нэрэ хүндыень унгаангүй, зүб мүрөөр шэглүүлжэ, hайнаар, зүбөөр хүтэлбэрилхэ гээшэ партийна организациин шухала зорилго болоно.

Москва-Сортировочная гэжэ депогой комсомолшууд болон залуушуулай гаргаhан үүсхэл ямар удхатайб?

Коммунистическэ ёhоор ажаллаха, ажаhууха, эрдэм номдо hураха гэhэн удхатай гэхэ гү, али хаанашье ябахадаа—ажалдаашье, гэр бүлэдөөшье, зоной дундашье—жэшээ харуулжа, худал хуурмаг, hамуу hальхай ябадалтай хододоо тэмсэжэ, коммунистическэ үзэл сурталда хүнүүдые hургажа байха гэhэн удхатай. Энэ мүрысөөндэ зоной олоороо эдэбхитэйгээр оролсожо байhаниинь юу харуулнаб гэхэдэ, манай совет хүнүүд коммунизм байгуулха зорилгоёо — гансашье эрхимээр ажаллажа, эд зөөриин, эдеэ хоолой зүйлнүүдэй баялигуудые байгуулха бэшэ, мүн өөрыгөө, зон нүхэдөө зүбөөр хүмүүжүүлхэ зорилгоёо hайнаар мэдэнэ. Ерээдүйн жаргалта hайхан байдал ажалшадай мүнөөнэй ажабайдалтай нягта холбоотой, мүнөөнhөө коммунизмда бэлэдхэжэ захалха ёhотойбди.

Тиимэhээ манай партийна организаци коммунистическэ ажалай бригадануудые, иимэ бригадын нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө тэмсэжэ байhан бригадануудые хүтэлбэрилхэдөө энэ таладань, зониие коммунизмын үзэл сурталаар хүмүүжүүлхэ асуудалда онсо анхарал хандуулдаг байна. Шэнэ уялгануудые абахаяа ямар нэгэн бригад суглаанай болоходо партийна бюрогой гэшүүд заатагүй байлсажа коммунистическэ ёhоор ажалла гэhэн хүдэлөөнэй удха шана зондо hайнаар ойлгуулжа үгэд иимэ мүрысөөндэ оролсоходоо hайн hайхан үүсхэлэй нэрэ хүн хододоо hанажа, сэдьхэжэ ябах ень хүнүүдтэ захидаг байха юм.

Манай заводто коммунисти скээр ажаллаха, ажаhууха гэ түрүүшын бригадануудай шин hэнhээ хойшо удаан сагай үнгэр гүйшье hаа, нилээд дүй дуршэл доо, үрэ дүн туйлагдаа гэжэ ба тайгаар тэмдэглэхэдэ болохо. А лайнгаа бүтээсые дээшэлүүлх тулада олон бригаданууд шэнэ, рүү аргануудые бэдэрдэг, урал нарижуулгын шэнэ дурадхалну дые олоор оруулдаг, хүдэлмэри шүүмжэлхы ёhоор хандадаг боло Энэ мүрысөөндэ оролсоhон бри дын гэшүүд хоорондоо хэзээ хэз нэйхиhээ эбтэй эмхитэйгээр ажа ладаг, бэе бэедээ туhалалсадаг, хынгээ, бүхы заводойнгоо ажал дэлмэриин түлөө хододоо hанаа табижа, оролдожо байдаг боло хой. Бүтээн гаргадаг зүйлнүүдэй най шанарынь дээшэлжэ, үйлэд ри дээрэ хаанашье ябахадаа а сэбэр, эмхитэй гуримтай байдаг лобо. Юрэнхыдөө коммунистиче ажалай хоёр бригаданудай, хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэхын лөө тэмсэжэ байhан бусад бригад нуудай нүлөөнь бүхы завод дэ элитээр харагдана, мэдэрэгдэнэ.

Һая манай заводто эдэбхитэ суглаан боложо, моторой цехын н чальник нүхэр М. В. Чекалов ко мунистическэ ажалай бригадану дай хүдэлмэри, тэдэнэй дүй д шэл тухай элидхэл хэбэ. Ю. Фил пов, Н. Емельянов гэгшэдэй да даг коммунистическэ ажалай б гаданууд завод соогоо бусад түрүүлэн январь hарынгаа түсэб дүүргээ. Эдэ бригаданууд хүндэ нэрэ зэргээ, алдар солоёо дээ үргэжэ ябана гэжэ тэмдэглэгдэ

Коммунистическэ ажалай бри дануудай хүдэлмэри тухай асуу партийна организациин сугла дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ, энэ дэлөөе саашадаа бүри үргэн дэлгэрүүлхэ, тус мүрысөөндэ ор соhон бригаданудта ажалай h арга боломжо бии болгохо, али лохоор туhалха гэжэ шиидхэгд

Коммунистическэ ажалай бри данууд, энэ хүндэтэ нэрэ зэрг хүртэхын түлөө тэмсэжэ байhан сад бригаданууд саашадаашье най партийна организациин гол харалда хододоо байха.

С. Колод

Улан-Удын «Механлит» заво партийна организациин секрета

Эдэбхитэй, хүндэтэй ударидагша

«Дондок hонор хурса, бэлигтэй хүбүүн болохо. Иимэ бишыхан аад, ажал хүдэлмэридэ ехэл хорхойтой, абаашатайхан гэлсэгшэ hэмди» — гэжэ Сталинай нэрэмжэтэ колхозой үбгэд хүгшэд мүнөөшье хөөрэлдэдэг.

Дугаров Дондок Дашиевич 1916 ондо Хэжэнгэ нютагай дунда шадалтай бурядай бүлэдэ түрэhэн юм. Нютагайнгаа hургуули hайнаар дүүргээд, Худанай совхоздо 1933 онhоо 1937 он болотор хүдэлhэн байгаа.

Дондок Дашиевич тэрэ гушаад оной үедэ колхозой бухгалтериин хүдэлмэрине ехэл hонирхоhон юм гэлсэдэг. Тиигээд уданшьегүй нютагтаа ерэжэ, 1937 онhоо 1940 он болотор колхоздоо бухгалтераар хүдэлhэн байха. 1942 ондо Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин гэшүүн болоhонhоо хойшо партиингаа даабарине эсэшэ сусашагүй, эрхим hайнаар дүүргэжэ ябана. 1948 онhоо 1955 он болотор нүхэр Дугаров партиин Хэжэнгын айкомдо харюусалгатай тушаалнуудта хүдэлhэн юм.

Дондок Дашиевич Коммунистическэ партиин уряагаар гуша мянгатанай тоодо орожо, ажахын талаар нилээд гээгдэнги Доодо Худанай сомоной Энгельсын нэрэмжэтэ колхоздо түрүүлэгшэ боложо ошоhон байгаа.

Дондок Дашиевич гээгдэнги колхоздо ерэбэб гэжэ зүрхэ алдаагүй. Түрүүшын үдэрhөө хоёр хамсыгаа шамажа, энэ колхозойнгоо саашадаа хайшан гээд hайжарха арга боломжые элирүүлжэ ороо бэлэй.

Эбэртэ бодо малаа, хони, гахай, шубуун гэхэ мэтые олоор үсхэбэрилхэ, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ гээшэ баяжан hайжарха түрүүшын зам болохо гэжэ мэдээд, шадал мэдүүлжэ шармайн ороhон юм. Газарhаа абтадаг ургасые дээшэлүүлхэ ябадал хоёрдохи замынь болоhон байна. Иигэжэ Дондок Дашиевичын хүтэлбэреэр Энгельсын нэрэмжэтэ колхоз таряалангай, сабшалангайнгаа газар уhалан, наг шэбхээр үтэгжүүлжэ, шэнэ, залууг газар ехээр элдүүрилжэ, адууhа малай ашаг шэмые дээшэлүүлээ. Бухы малаа дулаан, hаруул hайн байрануудаар гүйсэд хангажа, колхозынь республика соогоо түрүү зэргэдэ гараад, алдар суутай болоо.

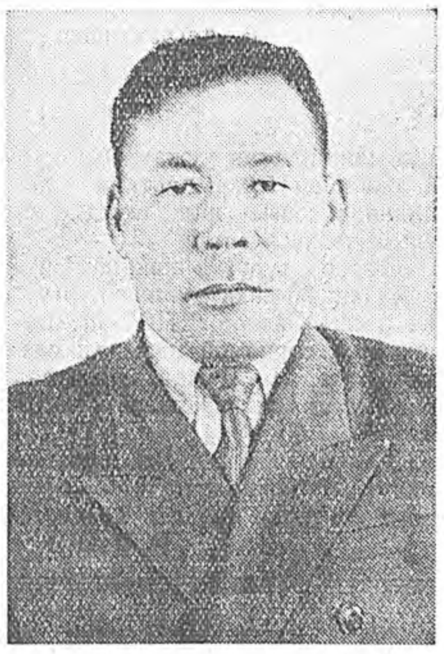

Дондок Дашиевичын багаханшье hаа, ашагүй баян колхоздо урматайгаар хүдэлжэ ябахада, өөрынь түрэhэн нютагай, аймаг соогоо эгээн томо Сталинай нэрэмжэтэ колхоз ажахын талаараа hүүлэй үедэ горьтойхон гээгдэлдэ орожо эхилhэн байна. Нютагайнь колхознигууд Дондок Дашиевичые түрэл колхоздоо ерэжэ, түрүүлэгшээр хүдэлыт гэжэ уриба.

Нүхэр Дугаров партиин даабарине хаанашье дүүргэхэ уялгатай байhандаа, 1958 оной ноябрь соо Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо түрүүлэгшээр hунгагдаад, хүдэлжэ эхилhээр hаянайшье hаа, ехэ хубилалта хэжэ байнхай.

Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд түүхэтэ долоон жэлэй түсэбые түрүүшынь жэлhээ бэелүүлхээр горьтойхон уялгануудые абаа гэбэл: 1959 ондо эбэртэ бодо малаа 1929 толгой, тэрэ тоодо үнеэдые 800 толгой, хони — 17500 толгой, тэрэ тоодо эхэ хонидые 7700 толгой, тахяа—2494, гахай—120, тэрэ тоодо эхэ гахайнуудые 35 толгой хүрэтэр олошоруулха, 2895 центнер мяха, тэрэ тоодо гахайн мяха 100 центнер абаха, hү—780 тонно haaxa гэжэ шиидэбэ. Энэ колхоз hайн газартайболобошье, тэрээнээ зүбөөр элдүүрилжэ шадангүй, адууhа малдаа хүсэд хүрэхэ тэжээл абадаггүй байгаа. Тиигээд жэл бүри адууhа малаа хэдэн зуугаадаар үхүүлдэг hэн. Энэ ехэ алдууе заhахын тула Дондок Дашиевич колхознигуудай урда иимэ зорилго табиба: малаа олошоруулхын, ашаг шэмыень дээшэлүүлхын тула эгээн түрүүн сабшалан, таряалангай газарые зүбөөр элдүүрилхэ. Тиимэhээ Хэжэнгэ гол дээрэ хоёр ехэ хаалта, Хурьгад, Һараантай гэжэ горход дээрэ хаалтануудые бариха. Наг шэбхэ гаргаха. Уhа намаг хатааха, шэнэ, залууг газар хахалха. Кукуруза ехээр тарижа, силос дараха.

Эдэ бүгэдые дүүргэбэл, уялгануудаа болзорhоонь урид бэелүүлхэбди гэжэ нүхэр Дугаров тайлбарилна.

Колхознигууд шэнэ түрүүлэгшын дурадхалые нэгэн дуугаар дэмжэжэ, hайшаан абаад, мүнөө Хэжэнгэ, Һараантай, Хурьгадта хаалтануудые барижа, дүүргэхэеэ байнхай. Колхозой отарануудта мүнөө хоёр мянга гаран хурьгад абтаад, тобир тарганаар, нэгэшье хоролто гарзагүйгөөр түлжүүлэгдэнэ. Нёдондо жэлэйхиhээ нилээд ехэ hүн hаагдажа байна.

1959 ондо хониной 10 дулаан байра, тугалай 2, үнеэдэй 3 байра, малшадай байха 12 гэр, автомашина, тракторнуудай гурбан гараж, нэгэ мастерской барихаар түсэблөөд, мүнөө хониной, үнеэнэй байрануудые барижа эхилээ.

Һунгуулиин 72-дохи Хэжэнгын округhоо Бурядай АССР-эй Верховно Советдэй депутадта кандидат, бурят арадай эрхим хүбүүдэй нэгэн Дондок Дашиевич Дугаровые депутат болгон hунгая!

А. Аюржанаев.

Зондоо хүндэтэй хонишон

Олониитын хэрэгтэ оролдосотойгоор, үнэн сэхээр хандажа, ямаршье ажал хэхэдээ бүхы хаба хүсэ, мэргэжэл шадабаряа гарган хүдэлдэг, зон нүхэдэйнгөө дунда хүндэтэй, магтаалтай түрүүшүүл нютаг, колхоз бүхэндэ олон байха. Ахын аймагай «Улаан малшан» колхозой эрхим хонишон Мыдыгма Базаровна Анчикова эгээл тиимэ ульгам шударгы хүнүүдэй нэгэн юм.

Нүхэр Анчикова олохон жэлэй туршада артелиингээ мал ажал дээрэ хүдэлхэ зуураа хододоо эрхим амжалта туйладаг hэн. Һүүлэй хоёр жэлдэ колхозойнгоо эхэ хонидой отарада ажаллахадаа, нэгэшье толгой хони, хурьга гарзалуулангүй, тобир тарганаар ондо оруулжа, тэдэнэйнгээ үүлтэрые hайжаруулхын түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр оролдоно. Үнгэрэгшэ жэлдэ энэ хонишон отарынгаа зуун эхэ хонин бүриhөө 130 хурьга абажа, бүрин бүтэнөөр түлжүүлээ, хонин бүриhөө дунда зэргээр 3 килограмм ноохо хайшалаа.

Мыдыгма Базаровна хаана, ямар хүндэ, харюусалгатай хүдэлмэри байнаб, тиимэл ажалда хүдэлхэдөө hанаагаа дүүрэн ябадаг туладаа, мүнөө хэдэн жэлдэ hубайрhан, хурьга хаяhан, мүн шэнэ түрэхэ 204 хонидые тушаажа абанхай. Тэдэнээ зун эртэ хурьгалуулхын тула зоотехнигэй заабаряар эдэ үдэрнүүдтэ ороондо оруулжа байна.

—Байгша ондо эхэ хонидоо бултыень февралиин эсэс болотор үрэжүүлээд, зун хурьгалуулжа, тэдэнэйнгээ hайнуудынь дахин ороондо оруулжа, намар хэнзэлүүлхэб. Тиигэжэ зуун эхэ хонин бүриhөө 130 хурьга абаха уялгаяа лаб дүүргэхэб,—гэжэ нүхэр Анчикова дарууханаар хөөрэнэ.

Һаяхан нютагаархиниинь Мыдыгма Базаровнагай оролдосото ажалые үндэрөөр сэгнэжэ, тэрэниие аймагайнгаа Советдэй депутадта кандидадаар нэгэн hаналтайгаар дэбжүүлээ.

Д. Дугаров.

Курумканайхид хэлэhэн үгэдөө хүрэхэ

Курумканай аймагай ажалшад КПСС-эй ээлжээтэбэшэ XXI съездын түүхэтэ документнүүдые патриотическа ехэ дэбжэлтэтэйгээр угтан абаа. Мүнөө колхознигууд, предприяти болон эмхи зургаануудай коллективүүд съездын материалнуудые ехээр hонирхон танилсана. Хаа хаанагүй—холын гүүртэ, отарануудаар, культбаза, улаан булангуудаар хэдэн олон агитаторнууд hонирхолтой хөөрэлдөө үнгэргэжэ, съездын материалнуудые малшадай дунда тайлбарилан хэлэжэ ойлгуулна.

КПСС-эй XXI съездын хараалhан түүхэтэ долоон жэлэй түсэбые бэелүүлхын түлөө аймаг дотор социалистическэ мүрысөөнэй долгин бүри ехээр эбхэрнэ.

Аймаг дотор 1959 ондо хонид 15 мянган толгойгоор олошорхо, хонин бүриhөө дунда зэргээр 3,5 килограмм ноохон хайшалагдаха гэхэ гү, али 25 процентээр дээшэлхэ байна.

Шэнэ жэлэй түрүүшын үдэрнүүдэй дүнгые хаража үзэхэдэ, колхозуудаар нилээд ехэ юумэн хэгдэжэ эхилбэ. Жэшээнь, мүнөө үедэ таба мянгаhаа дээшэ хурьгад абтаад, түлжүүлэгдэжэ байнхай. Гансахан Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо 1500 гаран хурьгад абтаад, бүрин бүтэнөөр тэнжээгдэжэ байна. Ахалагша хонишон Янжима Очировагай бригадынхид ажалай hайн жэшээ харуулна. Тэдэнэр хамта 650 эхэ хонидые харууhалдаг юм. Энэ отара дээрэ хонидой, хурьгадай байха hайн байранууд бэлдэгдэhэн байгаа. Хурьга олоор абалгын харюусалгатай үедэ аймагай комсомол-залуушуул хонишодто эдэбхитэйгээр туhална. Аймагай хэлхеэ холбооной конторын телефонистка К. Сапельцева, газетэ тараагша В. Перова, элүүрые хамгаалха таhагай хүдэлмэрилэгшэд нүхэд Беспрозванных, Мухамедгалиева гэгшэд колхозуудта ошожо, хурьга абалсана.

Мүнөө аймагай колхозууд малhаа мяха ехээр абахын т социалистическэ мүрысөөн үргэ дэлгэрнэ. Энэ жэлдэ мяха аба бүхыдөө 16 мянган центне хүргэгдэхөөр хараалагдана. Э ниие бодото хэрэг дээр бэелүүлхын тула манай кол зууд hубай малые түсэ гүүртэнүүд болгоод, hайнаар лүүлжэ байна. Байгша ондо ай гай колхоз бүхэн гүрэндөө эб мал 2,8 центнерhээ доошо б хонидые—40, гахай 60 килогр мhаа бага бэшэ амидын шэгн тэйгээр тушааха зорилготой.

Мүн hү hаалгые дээшэлүүл тула hаалишаднай жэлэй түр шын үдэрнүүдhээ эхилжэ ех оролдосотойгоор ажаллажа, бэшэ амжалта туйлажа эхи Жэшээнь, Карл Марксын нэрэм тэ колхозой олон hаалишад hа хай үнеэн бүриhөө үдэртөө 8- литр hү hаажа абана. Тэдэ үнеэдээ hайнаар эдеэлүүлжэ, бүл уhаар уhална. Һаалишад А. Цы пова, Д. Гергенова, Д. Будае В. Цыремпилова гэгшэд коммун тическэ ажалай бригадын нэрэ з гэдэ хүртэхын түлөө тэмсэнэ.

Аймагай колхозуудта продукц үнэ сэн химдаруулха тушаа ехэ харал хандуулагдана. Энэ асу лаар аймагай экономическа ко ренци боложо, колхозуудта а хүдэлмэри тааруу зохидоор, зү эмхидхэхэ тушаа дэлгэрэнгы жээ-ябуулганууд хараалагдана.

Энэ жэлhээ эхилжэ Ленинэй, линиинай нэрэмжэтэ колхоз гэшүүдэйнь хэhэн ажал хүдэл мүнгөөр түлэгдэхэ болоо. Энэ гурим мүн бусад колхозуудта тоогдохоор түсэблэгдэнэ. КПСС XXI съездын хараалhан түүхэтэ сэбые аймагай ажалшадай нэр солотойгоор бэелүүлхэнь дам гүй.

Б. Лыгден

КПСС-эй Курумканай айк секрет

Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Поэт С. Д. Дунаевые Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха тухай

Уран зохёолшо С. Д. Дунаевай ...ара наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, Бурядай уран зохёолой литературые хүгжөөлгэдэ тэрэнэй габьяатай байһаниие тэмдэглэжэ, нүхэр Семен Дмитриевич Дунаевые Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ **Д. ЦЫРЕМПИЛОН.**
Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь **В. ОСТРОВСКАЯ.**
Улан-Удэ, Соведүүдэй Байшан.
1959 оной февралиин 10.

Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Нүхэр Д. М. Мижидонные Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха тухай

Бурядай номой хэблэлэй һуралсалай литературын редактор, Бурядай АССР-эй культурын габьяата хүдэлмэрилэгшэ Д. М. Мижидоной ... наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, республика дотор хэблэлые хүгжөөхэ хэрэгтэ тэрэнэй габьяатай байһаниие тэмдэглэжэ, нүхэр Дугар Мижитович Мижидонные Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ **Д. ЦЫРЕМПИЛОН.**
БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь **В. ОСТРОВСКАЯ.**
Улан-Удэ, Соведүүдэй Байшан.
1959 оной февралиин 10.

Шакирзановай бригадынхид түрүүлнэ

Махам Шакирзановай хүтэлбэрилдэг бригадынхид 2—5 шахтын нүүрһэ малтагшадай дунда түрүүлжэ ябана. Энэ бригадынхид коммунистическэ ажалай бригадын нэрэ зэргэтэй болохын түлөө тэмсэжэ байна. Ажалда дуратай, эбтэй эетэй нүүрһэ малтагшадһаа бүридэһэн бригадын гэшүүдэй дунда комсомол гэшүүн Рюстюм Каримов, нүүрһэ малтагша Федор Сафонов, Камиль Шарипов болон бусад эрхим нүүрһэшэд бии.

Хүндэтэ нэрэ зэргын түлөө тэмсэжэ байһан бригадын гэшүүн бүхэн хэдэн мэргэжэлтэй болохо зорилготой. Эдэнэр бултадаа шахуу шахтадахи орёо оньһон машинанууд болон электромеханизмуудые хэрэглэжэ шадаха болоо. Тиимэһээ эдэнэр бэс бэеэйнгээ хэхэ ажалые ямар бэрхээр дүүргэдэг.

Бригадын коллектив ямар аргаар ажалайнгаа бүтээсые дээшэлүүлнэб? Түбхын түрүүндэ эндэхи нүүрһэнэй сагаа гамтайгаар хэрэглэжэ, ажалаа зүбөөр эмхидхэнэ.

Бригадын гэшүүд халаанайгаа ажалын урда тээ нэгэ хүнөө түрүүлжэ шахта эльгээжэ, нүүрһэ малтаха газараа бэлэдхүүлдэг байна. Тиимэһээ бригадын гэшүүд ямаршье һаадгүйгөөр нүүрһэеэ малтажа ородог юм. Мүн энэ үедэ нүүрһэнэй малтагдаха газар дахин бэлэдэгдэжэ үргэлжэлдэг.

Бэе бэедээ туһалжа, эбтэйгээр ажалдаг энэ түрүү бригадынхид партиин XXI съездын хараалһан зорилгонуудые бэелүүлэлсэхэ зорилгоор дээшэлүүлэгдэһэн уялга абаад, ажаллажа байна. **Н. Святогор.**

Коммунистическэ ёһоор ажаллана

Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводой ажалшад партиин XXI съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ зорилгоор дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абажа байна. Заводой олон бригаданууд коммунистическэ ажалай бригадануудай нэрэ зэргэтэй болохын түлөө тэмсэжэ байна. Эдэ бригадануудай гэшүүд коммунистическэ ёһоор ажаллаха, һураха, ажаһууха гэһэн зорилго табина.

Малагша мастер нүхэр Рябинай ... комсомол-залуушуулай участогайхид кузнечнэ цех соогоо түрүү зэргэдэ ябана. Эдэнэр партиин XXI съезд болохо үедэ дааба... тадуур олон зуун тонно продукци бүтээн гаргаа.

Гурбан бригадаһаа бүридэһэн түмэр участогай түмэршэ дархашуул ... коммунистическэ ёһоор ... бэе бэедээ нүхэрэй ... туһаламжа үзүүлһэнэй ... лэ даабаряа саг үргэлжэ дүүргэдэг болонхой. Участогай бригаданууд сооһоо Николай ...евой бригадынхид коммунистическэ ажалай бригадын хүндэтэ зэргэдэ хүртөө.

П. Чебунин.

ОРООҺО ТАРЯАНАЙ, КУКУРУЗЫН, ҮБҺЭ НОГООНОЙ БАЯН УРГАСЫН ТҮЛӨӨ МҮНӨӨНҺӨӨ ТЭМСЭХЭ

☆ ☆

Эрхим сортын үрэһэтэй болое

Орооһо таряанай ургасые эрид дээшэлүүлхын тулада нютаг бүхэнэй эрхэ байдалда тааруу, һайн сортын үрэһөөр тарилга хэхэ гээшэ ехэхэн удхашанартай байна. Тиимэһээ газар газарта олон ондоо сортын үрэһэ һайса шалгажа, туршажа, эгээл тогтууритай һайн ургаса үгэдэг сортын үрэһэ шэлэжэ олохын түлөө колхоз, совхозуудай агроном бүхэн эршэмтэй тэмсэхэ зэргэтэй.

Һүүлэй жэлнүүдтэ манай республикын урдуурхи: Бичурын, Мухаршэбэрэй, Тарбагатайн, Кударын аймагуудта «Онохойская-4» гэжэ шэнэ сортын шэниисын үрэһэ ехээр таридаг болонхой. Бичурын аймагай үрэһэ туршалгын участогайхидай дүй дуршэлһөө харахада, энэ сортын шэниисые үрэжэлтэй һайн газарта зүбөөр таряад байбал, ямаршье хуурай гандуу жэлдэ муу бэшэ ургаса абтажа болохо байһаниие гэршэлнэ. Жэшээлхэдэ, эндэ һүүлэй табан жэлэй туршада «Онохойская-4» сортын үрэһөөр тариһан газарай гектар бүриһөө дунда зэргээр 20 центнер шэниисын ургаса абтаһан байна. Тиихэдэ эндэ адлирхуу хүрьһэтэй газарта «Лютесценс-62» сортын үрэһөөр тарихадань, га бүриһөө 17,7 центнер шэниисэ хуряагдаа гэхэ гү, али «Онохойская-4» сортын үрэһөөр тариглаһан газарайхида орходоо га бүхэнһөө 2,2 центнерээр доошо ургаса абтаа. Тэрэшэлэн Бичурын аймагай Дзержинскиин нэрэмжэтэ колхозойхид нёдондо жэлдэ энэ сортын үрэһөөр таригдаһан 200 гектар таряалангай га бүриһөө дунда зэргээр 16 центнер ургаса абаа юм. Харин «Лютесценс-62» сортын үрэһөөр тариһан газарайнь га бүриһөө 13,3 центнер шэниисэ хуряагдаа. Эндэхи «Защита мира» колхозойхид үрэһэнэй таряанай 42 гектар газарай гектар бүриһөө 24 центнер «Онохойская-4» сортын шэниисэ ургууланхай. Мүн аймагай бусадшье артельнүүдтэ үнгэрэгшэ жэлдэ энэ сортын үрэһөөр тариһан газарай га бүриһөө «Лютесценс-62» сортынхидо орходоо дунда зэргээр 2,5—3 центнерээр ехэ угаса абтаһан байха юм.

Мухаршэбэрэй, Кударын аймагуудайшье олонхи колхозуудта баһал иимэ жэшээ олон.

Гадна «Онохойская-4» сортын шэниисэ хүдэр, сула һолоомотой туладаа һалхи, бороодо унасагүй байдаг. Тиимэһээ комбайнаар хадаха, хуряахада таряаниинь гээлтэдэ оросогүй байна бшуу. Теэд энэ сортын таряанай муу талань юуб гэхэдэ, «Лютесценс-62» болон шэниисын бусад сортонуудта орходоо нэгэ бага удаан ургадаг, эдеэшэдэг байна. Хэрбээ хабарынь хожомдожо таряа һаа, зарим жэлдэ хүсэд эдеэшээгүйдээ намарай эртын хюруудa хүлдэжэ магад. Тиимэһээ тэрэниие хабар газарай һайса гэдэжэ, дулаасахалаар, шадаал һаа, эртэ тариха хэрэгтэй. Тэрэнһээ гадна тус сортын шэниисын орооһониинь томо аад, хүсэд һайн эдеэшээд байхадаа залаагай хальһан соо багтахаяа болёод һайржа захалдаг байна. Тиимэһээн орооһонойнь эдеэшэжэ захалхалаар үни байлгангүй, амяарлан хадажа эхилхэ шухала.

«Онохойская-4» сортын үрэһэ республикын бусадшье аймагуудта һайса шалгажа, туршажа үзөөд, таарамжатай байбалынь нютагжуулха хэрэгтэй. Энэ талаар аймагуудай үрэһэ туршалгын участогуудай мэргэжэлтэд, колхозуудай агрономууд ехэхэн хүдэлмэри хэхэ зэргэтэй.

И. Карпов, агроном.

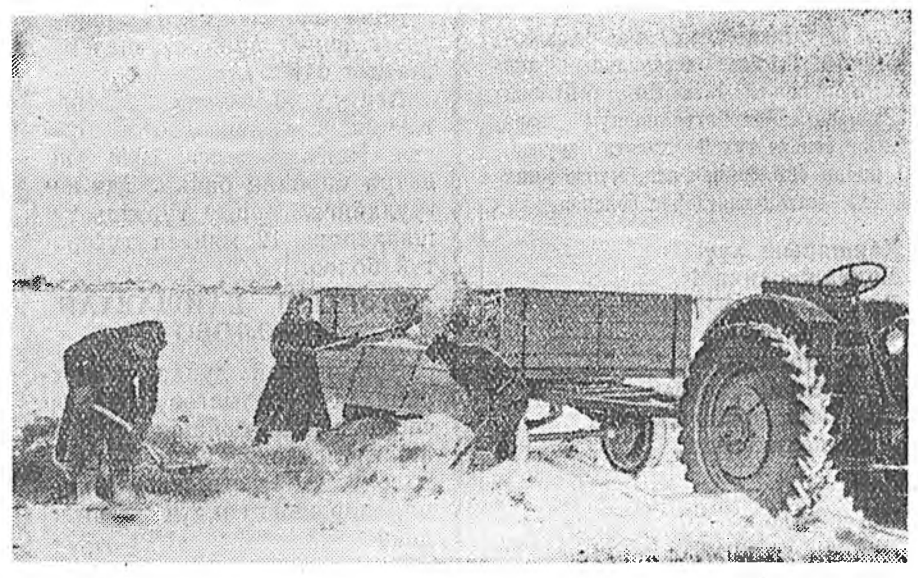

Ториин аймагай «Улаан Бургалтай» колхозой гэшүүд нёдондо жэл орооһо таряа болон кукурузын үндэр баян ургаса хуряаһан юм. Тэрэ амжалтаараа урмашаһан колхозникууд энэшье жэлдэ хабарайнгаа тарилгада хаһа саг соонь, һайнаар бэлдэжэ байнхай. **Зураг дээрэ:** колхозой кукуруза ургуулагшад Хараүбэсэнэй фермэдэ бэлэдхэгдэһэн наг шэбхэ кукурузынгаа участок дээрэ гаргахаяа ашаалжа байна.

Ф. Сорокиной фото.

Эршэ хүсэеэ зангидаба

Зэдын аймагай залуушуул энэ жэлдэ кукурузын үндэр баян ургаса хуряахын түлөө тэмсэжэ байна. ВЛКСМ-эй айкомой үүсхэлээр үшөө намар байхада кукурузашадай звенонууд эмхидхэгдэжэ эхилһэн юм. Ноябрь һара соо аймагай совхоздо, колхозууд болон һургуулинуудаар комсомолшуудай суглаан үнгэргэгдэжэ, кукурузын эрхим ургаса туйлаха шиидхэбэри гаргагдаад, уялганууд абтаа һэн. Мүнөө Зэдэдэ комсомол-залуушуулай 21 звено эмхидхэгдэнхэй, бүхыдөө 2300 гектар газар даалгагдажа үгтөө. Звено бүхэн 4—5 гэшүүнтэй, ашаанай машина, трактор, «СКГ-6» сеялкэ, «КНР-4» культиватор, комбайн болон бусад техникээр һайса хангагданхай. Мүн звено бүхэндэ агрономическа һуралсал эмхидхэгдэээ.

Комсомолшууд-залуушуулай звенонууд эмхидхэгдэһээр хоёр һара шахуу болобо. Энэ үе соо кукурузашадай дунда социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэжэ, Кировэй нэрэмжэтэ колхозой звеногойхид (хүтэлбэрилэгшэнь комсомол Д. Цыбиков) түрүүлжэ ябана. Эдэнэр дааһан участок дээрээ богонихон болзор соо 1200 тонно шэбхэ гаргаад, үнэһэ, шубуунай аргал горьтойгоор суглуулаа.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой кукурузашад нүхэр Цыбиковэй звеноһоо ехээр гээгдэхэгүйбди гэжэ мэдүүлээд, эршэмтэйгээр ажаллажа байнад. Энэ звеное Петропавловкын дунда һургуули дүүргэһэн комсомол хүбүүн Андрей Лумбунов хүтэлбэрилдэг юм. Звеногой гэшүүд 700 гаран тонно наг шэбхэ поли дээрээ гаргаад, хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлһээр. Андрей Лумбунов гектар бүриин 300 центнерһээ доошо бэшэ эшэ набша хуряахабди гэжэ мэдүүлээ.

Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхозой нүхэд Монсоруновай, Гомбожаповай хүтэлбэрилдэг, мүн Борьёогой совхозой кукурузашад баһал һайнаар ажаллана.

Энэ хүндэтэй, харюусалгатай хэрэгтэ совхоз, колхозуудай залуушуулай эдэбхитэйгээр оролсожо байхадань, Петропавловка тосхоной залуушуул миин байхагүйбди гэжэ мэдүүлээд, XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой 55 гектарта кукуруза тарижа, 200 тонноһоо бага бэшэ эшэ набша хуряахабди гэбэ. Тосхоной залуушуул абаһан уялгаяа дүүргэхын тула эртээнһээ ажаллажа эхилээ. Мүнөө эдэнэр хоёр дахин воскресник эмхидхэжэ, нилээд ехэ наг шэбхэ поли дээрэ гаргаба.

Мүн аймагай бүхы һургуулинуудта залуу кукурузашадай 8 звено эмхидхэгдээ. Тэрээн бүхэндэ 5—10 гектар газар даалгагданхай. Жэшээлхэдэ, Дээдэ Үшөөтэйн долоон жэлэй һургуулиин һурагшад уһалагдадаг 5 гектар газарта кукуруза таряад, гектар бүриһөө дунда зэргээр 300 центнер эшэ набша заатагүй хуряахабди гэһэн уялга абаа. Энэ уялгаяа дүүргэхын тула Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхозой агроном Гомбо Цыреновтэй хамта кукуруза ургуулха агротехническэ түсэб зохёогоо. Һурагшад табиһан түсэбөө тон наринаар дүүргэжэ, эрхим кукурузашад болохобди гэжэ мэдүүлээ.

К. Банаев, ВЛКСМ-эй обкомой инструктор.

Ургасын түлөө эртээнһээ тэмсэхэ хэрэгтэй

Хэжэнгын колхозууд жэл бүри ган гасуурта дайрагдажа, үбһэ ногооной биратай ургаса абадаггүй.

Гэхэтэй хамта, сабшалангай газар уһалжа, ургасыень дээшэлүүлхэ арга боломжо Хэжэнгэдэ бии. Аймагай газар дээрэ ехэшье, багаханшье гол горход олон юм. Жэшээлбэл, Худан голые зубшаад «Коммунизм», «Заря», «Эрдэм», Карл Марксын, Ленинэй нэрэмжэтэ томохон колхозууд һууриханхай. Хэжэнгын гол шадар «Победа», «Заветы Ильича», Сталинай нэрэмжэтэ колхозууд бии. Эдэ колхозуудай сабшалан дээгүүр Маарагта, Нарин Горхон, Һараантай, Хурьгад, Жэбхээһэн, Шара Жалга, Чесаана, Мүнгэд, Ород, Хара Уһан гэхэ мэтын гол горход нилээд олон гээшэ.

Тиихэдэ сабшалангаа һайнаар уһалаад, үбһэ ногооной ехэ ургаса абадаг луговодууд бии юм. Үнгэрһэн 1958 ондо Энгельсын нэрэмжэтэ колхоз 5—6 хүнһөө бүридэһэн луговодуудай звено эмхидхэһэн байна. Доодо Хоройн 350 га сабшалангые эрхим луговодууд Мунко Цыренов, Цыренжап Чимитов гэгшэдтэ даалгажа үгтэһэн байгаа. Эдэ хоёр үбгэд тэрэнээ гурба дахин уһалһан байна. Тэрэнэйнгээл ашаар зарим участогуудһаа гектар бүриин 15—20 центнер, зариманһаань 8—10 центнер үбһэ абаа һэн. Майлын 150 га сабшалангые Д. Базаржапов, Д-Ж. Базаров гэгшэд уһалаад, 8—10 центнер үбһэ га бүриһөө абаа.

Мүн Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой дүршэлтэй луговод Ж. Цыремпилов Гангатын 180 га газар уһалаад, га бүриһөө 12—13 центнер үбһэ абаһан байна бшуу.

Түрүү колхозуудай жэшээгээр Сталинай нэрэмжэтэ, «Эрдэм» колхозууд Худан, Хэжэнгэ голнууд дээрэ горьтойхон хүдэлмэри хэжэ эхилбэ. Аймагай эмхи зургаануудта хүдэлмэрилжэ байһан 20 комсомол-залуушуул, тэндэхи колхозникууд энэ хаалта барилсана. Эндэхи хаалта комсомол-залуушуулай хаалта гэжэ нэрлэгдэбэ.

Сталинай нэрэмжэтэ колхоз Хэжэнгэ дээрэ Ажалшын хаалта хэжэ байнхай. Тэрэнэй барилгада мүн лэ аймагай эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд ажаллана. Эдэ хаалтануудай хүдэлмэриие мартын 1-дэ дүүргэхэ түсэбтэй.

Дээрэ нэрлэгдэһэн гол горхонууд дээрэ колхоз бүхэн һайн хаалтануудые хэхэ аргатай, хэхэ ёһотойшье болоно.

Зүгөөр олонхи колхозууд уһалагдадаг газараа ехэдхэхын тула биратай юумэ хээгүй байһаар. Наада захынь хэлэхэдэ, наг шэбхэшье сабшалан дээрэ гаргагданагүй, саһан тогтоогдоногүй.

Сабшалангайнгаа газарые колхоз бүхэнэй һайнаар үтэгжүүлдэг, саг соонь, зүбөөр уһалдаг болохын тула аймгүйсэдком зохихо хэмжээ абаха бээз гэжэ һанагдана.

А. Жанаев.

„Шубуунай базаар“

Ториин аймагай «Улаан, Тори» колхозой правлениһээ зуугаад метрын газарта, хорёо соо ячмень, овёсой обоохой шаралжа харагдана. Энэ хадаа ерэхэ хабарай тарилгада «бэлдэгдэһэн» үрэһэ хүрэнгэ гээшэ.

Тэндэ ёһотойл «шубуунай базаар» бии болошонхой. Гурбан зуу гаран центнер таряанай обоохойн харагдахаа болишторнь гулабхаа, борьбилоонууд сугларшоод, эдижэ, шууялдажа байдаг. Колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Б. Бадмажапов, парторганизациин секретарь М. Тогтохоев гэгшэд энээниие үдэр бүри хаража, шэхээрээ шагнажа байбашье хэрэглээшэгүй болоод, «намһаа саагуур, наранһаа наагуур» гэһэндэл ябадаг.

Тиихэдэ хээрэ талада адхажархиһан овёсой үрэһэн үни саһанда дарагдашанхай. «Энээнээ юундэ амбаарта оруулдаггүй гээшэбта?» гэжэ асуухада: — Хэхэ газаргүйбди. Амбаарнай хүртөөгүйл даа,— гээд эндэхи хүтэлбэрилэгшэд убайгүйгөөр харюусадаг. Ниитын зөөридэ иимэ харюусалгагүйгөөр хандадаг туладаа, үрэһэ хүрэнгэеэ тарилгын шанарта хүргэхэ тухай һанаандаашье оруулнагүй. Үшөө тиигээд үрэһэмнай хүсэд хаагданхай гэжэ хооһон үгөөр халха хээд, тэрэнээ сэбэрлэхэ, шалгалтада оруулха хэмжээ абанагүй.

— Колхоздомнай агрономшьегүй юм. Иимэ хүн байгаа һаа, юу хээ хэхэл юм һэн бээз, — гэжэ тэдэнэр хөөрэлдэдэг.

Партиин айком, аймсоведэй гүйсэдком, хүдөө ажахын инспекци хабарай тарилгын үрэһые иимээр «бэлдэжэ» байһан колхозой хүтэлбэрилэгшэдтэ шанга һануулга хэхээр болоо ха.

Д. Аюшеев, манай корр.

Адууһа малдаа бардам хүрэхэ тэжээл бэлдэхэбди

Эдэ үдэрнүүдтэ манай Кяхтын хониной совхозой малшад түрэл Коммунистическэ партиингаа түүхэтэ XXI съездын шиидхэбэринүүдые айхабтар ехэ ажалай дэбжэлтээр угтаад, һонирхон шудалжа байна.

СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ долоон жэлэй түсэбые болзорһоонь урид амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө дэлгэрһэн бүгэдэ арадай мүрысөөндэ оролсожо, манай совхозойхид байгша онһоо эхилжэ хүдөө ажахын продуктнуудые элбэг дэлбэгээр абадаг болохын тулада улам габшагайгаар тэмсэжэ эхилбэ. Мүнөө жэлдэ совхозоймнай малшад партиин ЦК-гэй декабриин Пленумэй шиидхэбэриие хэрэг дээрэнь бэелүүлэн, мяха абалгаяа нёдондо жэлэйхидэ орходоо 2 дахин дээшэлүүлжэ, хамтадаа 4800 центнер мяха абажа, гүрэндөө худалдаха зорилго табяа. Тиихэдэ энэ жэлдэ эбэртэ бодо малаймнай тоо 2 мянга, хонин һүрэгэй 19 мянга, гахайнуудай—700, адуу моридой—600 толгой болохо юм.

Саашадаа адууһа малайнгаа тоо толгойе улам олошоруулжа, үүлтэрынь эрид һайжаруулха, ашаг шэмыень нилээд ехээр дээшэлүүлхэ байһанаа хараада абажа, совхозойнгоо фермэ, отделенинүүдтэ үхэр малай эдихэ үбһэ, шэмэтэ тэжээл бүри элбэгээр бэлэдхэдэг болохо зэргэтэйбди. Мүнөө совхозойнгоо улам улам үдэжэ, олошоржо байгаа адууһа малые бүхэли жэлдээ бардам хүрэхэ бүдүүн, шэмэтэ тэжээлээр гүйсэд хангахын тулада, даб дээрэ бодоод үзэхэдэ, хамтадаа 8344 тонно үбһэ, һолоомо, 8950 тонно зелёнко, силос, 1746 тонно таряа талханай зүйлнүүдые заабол бэлэдхэхэ ёһотой болонобди. Мүн зун, намарай үедэ бэлшээриин газарай ургаса, ногоое зүбөөр хэрэглэжэ, малаа һайнаар адуулха хэрэгтэй бшуу.

Эдэ зорилгонуудые дүүргэхэ ямар арга боломжонууд манда бии гээшэб?

Совхоздомнай бүхыдөө 5500 гектар сабшалан бии юм. Бүхы сабшалангаа һайса, зүбөөр үтэгжүүлжэ, уһалжа, гектар бүриһөө дунда зэргээр 8 центнер ургаса абажа, мүн 2 мянган гектарта нэгэ жэлэй ургамал ногоонуудые тарижа, га бүриһөө 20—20 центнер һайхан үбһэ хуряажа, орооһо таряанай бүхы һолоомо мэхиинэ зүбөөр суглуулжа абаад байбал, бүхыдөө 14 мянгаад тонно бүдүүн тэжээл бэлэдхэхэ аргатай байнабди. Тиигэбэл, адууһа малнай хүсэд хүрэхэ бүдүүн тэжээлээр хангагдаха ушартай.

Мүн һү, мяха улам ехээр абахын тулада үхэр малда элдэб янзын шэмэтэй һайн тэжээл горьтойгоор эдюулхэ хэрэгтэй бшуу. Тиимэһээ манай совхоздо энэ жэлэй турша дотор хамта 8950 тонно шэмэтэ тэжээл бэлэдхэхын тулада ерэхэ хабартаа 350 гектарта кукуруза, 200 гектарта наран сэсэг, зуугаад шахуу га газарта тэжээлэй орооһо таряа, мүн ехэхэн газарта турнепс, хартаабха тарихдаха юм. Тэрэшэлэн орооһо таряанай бараг һайн ургаса абажа, га бүриһөө дунда зэргээр 8,5 центнер таряа хуряагаад, үрэһэ хүрэнгэеэ хүсэд хаажа, страховой фонд бэлдээд байхадаа, орооһо таряанай үлэгдэл горьтойгоор суглуулжа, үхэр малдаа концентрат ехээр эдюулхэ аргатай болохобди. Орооһо таряанай, тэжээлэй ургамалнуудай ургасые дээшэлүүлхын тулада газараа агротехническэ заабариин ёһоор, һайнаар элдүүрилхэ, ургасыя зүбөөр харууһалха тушаа ехэхэн оролдолго гаргагдаха байна. Совхоздо энээнһээ урагша гол түлэб «лютесценс—62» сортын шэниисэ таригдадаг байгаа, харин мүнөө жэлдэ тэрээнһээ гадна, «Онохойская-4» гэжэ сортын шэниисэ тарижа туршахаар шиидээбди. Таряанайнгаа үрэһые наринаар илгажа, сэбэрлэжэ, тарилгын шанарта хүргөөд, имагтал эрхим, шэлэмэл сортын үрэһөөр тарихабди. Эдэ үдэрнүүдтэ ехэнхи үрэһэмнай тарилгын шанарта хүргэгдөөд, мартда хордогдожо, нара, һалхинда гаргагдажа, шанаржуулагдаха юм. Ехэнхи тарилгаяа нарин рядтайгаар хэрээһэлүүлэн тарихабди. Мүн таряанай ургасада нэмэлтэ тэжээл, аммиагай уһан болон минеральна бусад үтэгжүүлгэ ехээр хэрэглэгдэхэ болоно. Тиихэдэ 1960 ондо ехэнхи тарилгаяа пар дээрэ хэхын тула мүнөө жэлдэ шэнэ, залууг газар һайса элдүүрилжэ, таряалангайнгаа 42 процентыень сэбэр пар болгон хахалхабди.

Кукуруза тарижа ургуулха тусхай оньһожоруулагдаһан комплексно 6 звено эмхидхээд, тэдэнэртэ 50—50 гектар һайн үрэжэлтэй, ехэнхинь сэбэр парай, тэгшэ газар таһалагдажа үгтөө. Звенонууд өөһэд өөһэдынгөө даажа абаһан газарта наг шэбхэ гаргаха, саһа, мүльһэ тогтоохо хүдэлмэри хэжэ эхилэнхэй. Эндэ 1-дэхи отделениин нүхэр Чернояровай даадаг звеногойхид кукурузынгаа газарта хамта 1300 тонно наг шэбхэ гаргаад, 120 гектар газар уһалхаар һубаг канава татаха, уһа хааха түхеэрэлгэнүүдые бэлдэнхэй. Тус звеногойхид энэ жэлдэ кукурузынгаа ургасын 60 гектарта тусхай машинаар уһа сасуулжа, уһалха юм. Бэшэшье звенонуудаар тарилгада бэлэдхэлэй ехэхэн хүдэлмэри хэгдэжэ байнхай. Энэ жэлдэ бүхы кукурузаяа имагтал квадратно-гнездовой аргаар тарихабди. Үрэһээ заабол томо жэжээрнь илгажа, хордожо, һайса дулаасуулжа шанаржуулаад, тариха зорилготойбди. Һаяшаг кукурузын газарай хүрьһэнэй шорой абтажа, зооветинститудай туршалгын лабораторидо шалгуулхаар эльгээгдээ.

Тиихэдэ газарай гэдэжэ эхилхэдэ, сабшалан, бэлшээриин газар сэбэрлэхэ, шэбхэжүүлхэ хүдэлмэри ехээр хэгдэхэ болоно. Энэ жэлдэ нилээд ехэ талмай дээрэ жэжэ модо, һөөг бургааһа сэбэрлэжэ, намаг хатаажа, сабшалан, бэлшээреэ горьтойгоор үргэдхэхэбди. Тэрэшэлэн сабшалан, бэлшээри уһалха тушаа ехэхэн оролдолго гаргагдаха юм. Хамта дээрээ 460 гаран гектар сабшалан, 150 га таряалан уһалха уһалууриин системэ шэнээр баригдахаар хараалагданхай. Эдэ үдэрнүүдтэ луговодуудай звенонууд совхозой мелиоратор нүхэр Кожиной хүтэлбэреэр уһа хааха түхеэрэлгэ, хоолойнуудые хэжэ эхилээ. Мүн совхозоймнай механизаторнууд мүнөө һубаг канава татаха, уһа бүлэжэ гаргаха, модо, һөөг, бургааһа сэбэрлэхэ бүхы машина, техникэ, зэмсэгүүдээ заһабарилжа, бэлэн болгонхой.

Совхозой бүхы ажалшад, малшад, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, механизаторнууд адууһа малдаа үбһэ, тэжээл ехээр бэлэдхэхэ зорилгоёо нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын түлөө хэзээ хэзээнэйхиһээ габшагай шангаар, хормойгоо шуугаад ажаллажа оронхой.

И. Таряшинов, совхозой главна агроном.

Краснодар. Кубаньда культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаанууд олошоржо байна. Хутор, станица болон тосхонуудта 8 миллион 975 мянган номуудтай 1987 библиотекэнүүд нээгдэнхэй. Хүдөө библиотекэнүүдые номоор буридүүлхэ хэрэгтэнь Краснодарай хизаарай бибколлектор колхозуудта туһална. Энэ жэлдэ хизаарай колхоз болон совхозуудта 3 миллион 705 мянган тухаригэй элдэб номуудые коллектор эльгээгээ. **Зураг дээрэ:** хүдөөгэй библиотекэнүүдтэ номуудые шэлэн эльгээхэ Краснодарай коллекторэй таһаг. Зүүн гарһаа—номуудые шэлэн эльгээгшэд Надежда Неберикутя, Екатерина Лебедева, Луиза Пушницева хүдөө тосхонуудта эльгээхэ номуудые бэлдэжэ байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Үүсэшэн ба hэрхэ

Мяха ехээр абадаг болохо асуудал шиидхэхэдэмнай, ямаа үсхэбэрилхэ хэрэг зохихо hуурля эзэлхэ зэргэтэй. Гэбэшье республикын олон аймаг, колхозуудта ямаа үсхэбэрилгэ тоогдоногүй. Жэшээнь, КПСС-эй Яруунын айкомой секретарь нүхэр Раднаев айкомойнгоо пленум дээрэ хэhэн элидхэл соогоо ямаа олоор үдхэдэг болохо тухай хэлэхэ зуураа, иигэжэ тэмдэглээ: «1953 ондо 1107 ямаан бии байhан аад, мүнөө миил 14 толгойнь үлөө. Тиигэжэ хэмгүй ехэ мяхан хаягдаhан болоно».

1.

Дээhэ баринхай
Дээрэлхүү үүсэшэн
Үндэр hэрхэеэ
Үүсэлхэ даабаритай
Ерэн гэхэдээ
Ехээр сошолой:

Ута hахалтай,
Урга эбэртэй,
Ууртай hэрхэ
Урдань ерээд,
Бабанан шангаар
Бадашан хэлээ:

—Элинсэг хулинсаг
Эсэгэhээш эхилээд,
Таанарые тэжээгээбди
Тарган мяхаар,
Тараг сагаагаар!
Ямаанай сэмгэ
Яhалал hороот,
Ямаан даха
Яhалал үмдөөт!..

Ямаанай үгые
Яахадаа тээд
Таанар мүнөө
Таhалжа байнат?!

Тонило эндэhээ
Амиды дээрээ,
Толгойгоо эндэ
Хаяа үдыдөө!
Шүдөөрөө хамарыеш
Хагза шуу
Хазажархихаб,
Шүбгэ эбэрээрээ

Ханшарыш хүү
Хадхажархихаб!
Дээhээршни өөрыеш
Хүдэлхэгүйгөөр
Хүлижэрхихэмни,
Дээрэhээш тиигээд
Дэбhэжэ, дэбhэжэ,
Хаяжархихамни!..

Айhан үүсэшэн
Зогсошолой,
Байhан газартаа
Зоолдошолой...

2.

Бодожо үзэхөөр
Болоо, нүхэдүүд:
Дулаан дахада
Дуратай аад лэ,
Тарган мяханда
Тамшаадаг аад лэ,

hамнаад хүбэнгынь
Шарбуунса болгожо,
Шаали оёжо,
Шадаха байтараа,
hаагаад hөөрнь
Сайгаа hүлэжэ,
Сагаа даража,
Болохо байтарнь

Үдэсэ ехэтэй,
Өөхэлиг махатай,
Хадада дуратай,
Харууха багатай
Ямаагаа юрэдөө
Яахадаа газаашалха,
Яахадаа хюдаха
Болоо зон бидди?
Бодожо үзээл!

Ш. Нимбуев.

Ф. Балдаевай зураг.

КУРУМКАНАЙ АЙМАГТА

ТҮРҮҮ АНГУУШАН

Нүхэр Казанцевые дүршэлтэй ангуушан гэжэ дэмы хэлсэдэггүй. Жэл бүхэндэ энэ ангуушан оло мянган түхэригтэ үнэтэ ангай арhа гүрэндэ тушаадаг байна.

Агнууриин энэшье сезондо Казанцев ойhоо олзотой буугаа. Найман булга, 1200 ондатра бариhан байна. Эдэ ангуудайнгаа арhые гүрэндэ тушаахадань 12 мянган түхэригэй болоо.

СПОРТЫН БАЙШАНТАЙ БОЛОБО

Курумканай дунда hургуулиинхид өөhэдынгөө хүсөөр спортын шэнэ байшан барижа, ашаглалгада оруулаа. Тэндэнь волейбол, баскетбол наадагдана, спортивна заняти үнгэргэгдэнэ.

Спортынь байшан 170 хүнэй hууритай. Эндэнь суглаан үнгэргэгдэдэг, концерт харуулагдадаг юм.

КОЛХОЗНИГУУДАЙ БИБЛИОТЕКЭ

Гурбан жэлэй соёлой добтолгын зорилгонуудые бэелүүлхэ талаар аймаг дотор хүдэлмэри ябуулагдаhаар үнинэй. Колхознигууд хубидаа баян библиотекэтэй, олон янзын газетэ, журналнуудые захидаг болоо.

Сталинай нэрэмжэтэ колхозой олон гэшүүд гэртээ библиотекэтэй юм.

МҮНГЭН ТҮЛБЭРИДЭ ОРОБО

Дэрээнэй Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз 1959 онhоо эхилжэ, мүнгэн түлбэридэ оробо. Энэ хэмжээ-ябуулгые бүхы колхознигуудынь hайшаан дэмжэhэн байна.

Эрье хониной отарада хүдэлмэрилжэ байhан нэгэ хүн hарадаа дунда зэргээр 700 түхэриг абана.

С. Ангабаев.

Пионернүүд санаар урилдааба

Улан-Удын Советскэ районой hургуулинуудай пионернүүдэй дружинанууд «Пионерская правда» газетын шан абахын түлөө городой санын станци шадар үнгэргэгдэhэн санашадай мүрысөөндэ хабаадалсаба. 371 хүн урилдаагаа.

hургуулиин бага наhанай басагад нэгэ километртэ урилдааба. Ерээд басагадай дундаhаа 4-дэхи hургуулиин түлөөлэгшэ Чибирева илаhан байна.

Бага наhанай хүбүүд хоёр километртэ урилдааhан байна. Тэрээндэ 1-дэхи hургуулиин hурагша Медведев 95 хүбүүдэй дунда түрүүлбэ.

Аха наhанай пионер басагад болон хүбүүд урилдаанда гараба. Тэдэнэр хоёр, мүн гурбан километртэ гүйгөө. Тэдэнэй дундаhаа Истомина (16-дахи hургуули), мүн энэ hургуулиин hурагша Щелков гэгшэд бултанhаа түрүүлжэ ерээ.

Командануудай дунда 1-дэхи hургуулиинхид илажа гараа.

Г. Рютин.

ХИЛЫН СААНАҺАА

Чехословакиин Коммунистическэ партиин эдэбхитэдэй суглаан

ПРАГА, февралиин 14. (ТАСС). Чехословакиин телеграфна агентствын дамжуулhанай ёhоор, Чехословакиин Коммунистическэ партиин эдэбхитэдэй областной суглаанууд Чехословакиин Республикын бүхы областьнуудта февралиин 12, 13-да болоhон байна. КПСС-эй ээлжээтэбэшэ XXI съездэ Чехословакиин Коммунистическэ партиhаа хабаадалсаhан делегациин гэшүүд, тэрэшэлэн КПЧ-гэй ЦК-гэй секретарьнууд, Чехословакиин Коммунистическэ партиин бусад элитэ түлөөлэгшэд суглаанууд дээрэ үгэ хэлэхэдээ, съездын хүдэлмэри болон хүдэлмэриин дүнгүүд тухай хөөрэжэ үгэhэн байна.

Чехословакиин Коммунистическэ партиин городой болон областной эдэбхитэдэй хамтын суглаан Прагада боложо, партиин 15.000 шахуу гэшүүд хабаадаа. Чехословакиин Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй нэгэдэхи секретарь Антонин Новотный энэ суглаан дээрэ үгэ хэлээ. Чешско-Будеевиц городто Национальна суглаанай түрүүлэгшэ Зденек Фирлингер, Пльзень городто—Чехословакиин Республикын правительствын түрүүлэгшэ Вильям Широкий элидхэлнүүдые хэhэн байна.

Суглаануудта хабаадагшад тогтоолнуудые баталан абаа. Чехословакида социалистическэ байгуулалтые түгэсхэхэ саашанхи хүдэлмэридөө Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XXI съездын материалнуудые хэрэглэхэ тухай тогтоолнууд соонь хэлэгдэhэн байха юм.

СССР-эй Зүүн районуудаар аяншалhан тухайгаа Франциин журналист иигэжэ бэшэнэ

ПАРИЖ, февралиин 14. (ТАСС). Өөрынгөө Москвадахи корреспондент Мишель Татю гэгшын хэдэн статьянуудые «Монд» газетэ толилоо. Татю «Москваhаа Хабаровск хүрэтэр» аяншалhан байгаа. Өөрынгөө хүрэhэн нютагууд тухай Татю дэлгэрэнгыгээр бэшээ, тэрэшэлэн Советскэ Союзай Зүүн районуудай баялиг болон экономическа хүгжэлтэтэй уншагшадые танилсуулhан байха юм.

Поезд соо ябахадаа, политическэ асуудалнуудаар совет хүнүүдтэй хөөрэлдэхэдөө, Советскэ правительствын гадаадын политикые арад зониинь хүсэдөөр дэмжэнэ гэhэн тобшолол корреспондент хэhэн байна.

СССР-эй Зүүн районуудай экономикын тон түргэнөөр хүгжэжэ байhанда статьягай автор анхарал хандуулна. «Промышленностиин талаар гаргагдадаг угаа ехэ хүсэлэл оролдолго энэ нютагые XX зуун жэлдэхи дэлхэйн томо индустриальна центр болгожо байна» гэжэ корреспондент бэшэнэ.

Национальна политикын талаар Советскэ правительство ехэ амжалта туйлаа. Энэнь урдань дарлагдажа байhан бага яhатанда али бүхы талаараа хүгжэхэ арга олгоhон байна гэжэ Татю мэдэрнэ. Уфада ород хэлэн дээрэ гарадаг газетэнүүдhээ гадна, башкир, татар хэлэнүүд дээрэ газетэнүүд хэблэгдэдэг гэжэ тэмдэглэхэ зуураа, корреспондент иигэжэ бэшэнэ: «Энэ хадаа нютаг зоной үсөөнхидэйнь эдэ хэлэнүүд дээрэ хөөрэлдэдэг байhые хараадаа абабал тон ехэ амжалта мүн. болоно, эдэ арадууд революциин урда тээ өөрын үзэг бэшэгшьегүй байhан юм».

Башкириин Автономно Республикын промышленна хүгжэлтэ тухай Татю иигэжэ бэшэнэ. «Тус республика нефть абалгаар Венесуэлые ахижа гарахаар харааланхай, энэ зорилгые дүүргэжэ шадаха байhандаа Уфада нэгэшье хүн hэжэглэнэгүй гээшэ ха».

Яхадай холыч районуудай нэгэнэй «жиирэй hурагшад Франциин ямаршье hурагшын Москва гү, али Ленинградые хэр зэргээр мэдэдэгтэ орходоо, Парижые hураггүй hайнаар мэдэдэг байна» гэжэ корреспондент заана.

Советскэ Союзда шэнэ болон боро газарай элдүүрилэгдэжэ байhан тухай статьянуудайнгаа нэгэн соо хөөрэхэ зуураа, энээние «СССР-эй ороohо тариянай шэнэ амбаар» гэжэ корреспондент нэрлэнэ. Ороohо тария абалгаар дэлхэй дээрэ дүрбэдэхи hуури эзэлдэг Канадада орходоо ехэ тария 1956 ондо гансахан Казахстанай үгэhэндэ автор ехээр hонирхоhон байна.

Өөрынгөө хүрэhэн совхозой хүдэлмэрилэгшэдэй аятай зохидоор баригдаhан, гоё гэрнүүд соо hуудаг, тиихэдэ бүлэ бүхэнэй хоёр таhалгатай, кухнитай байрануудые эзэлдэг тухай автор тэмдэглэнэ. Дунда зэргээр 700—800 түхэриг салин абадаг хүдэлмэрилэгшэдэй байрын түлөө оройдоол 24 түхэриг түлэдэг байhанда Татю анхарал хандуулна.

Баруун болон Зүүн Сибириин городуудта барилгын тон ехэ далайсатайгаар хэгдэжэ байhанда корреспондент ехээр hонирхоно. «Тогтоhоор 10 жэл үшөө болоодүй, Ангарск город 100.000 хүн зонтой. Тон ехэ цементын заводуудтай, асфальтаар хушагдаhан үйлсэнүүдтэй энэ город засаг түрын алдарта туйлалтануудай нэгэн болоно» гэжэ Татю бэшэнэ. Совет хүнүүдтэй уулзахадань, тэрэниие хани халуунаар угтаhан тухай Татю бэшэнэ.

Фидель Кастро Кубын премьер-министрээр томилогдобо

НЬЮ-ЙОРК, февралиин 14. (ТАСС). Ассошиэйтед Пресс агентствын Гаванаhаа мэдээсэhэнэй ёhоор, Кардонын толгойлдог Кубын правительство тушаалhаа буугаа. Кубын саг зуурын президент Уррутиа премьер-министрээр Фидель Кастроое томилhон байна. Энэ оной февралиин 16-hаа Кастро уялгаяа дүүргэжэ эхилхэ юм.

КПСС-эй XXI съездын материалнуудые ДРВ-гэй ажалшад ехээр hонирхоно

ХАНОЙ, февралиин 14. (ТАСС). КПСС-эй XXI съездын материалнуудые Вьетнамай ажалшад ехээр hонирхоно. Эдэ материалнуудые шудалан үзэхэдэнь ту… ламжа үзүүлхын тулада съ… дээрэ Н. С. Хрущевой хэhэн элид… лэй тезисүүдтэй номые «Шы Т…» («Правда») хэблэл вьетнам хэ… дээрэ барлан гаргаа.

ТАСС-эй корреспондентын … дээсэhэнэй ёhоор, «КПСС-эй X… съезд бүхы дэлхэйн түүхэдэ ш… үе нээжэ үгэбэ» гэhэн гарша… суглуулбариие хэблэл hаяар б… лажа, худалдаа наймаанда гарг… байна. КПСС-эй съезд дээрэ н… Хо Ши Минэй хэлэhэн үгэ, съ… тухай Фам Ван Донгын, Во Н… Зиапай статьянууд суглуулбар… оруулагданхай. КПСС-эй XXI съ… дээрэ Н. С. Хрущевой хэhэн эл… хэл энэ hарада олон тиражтай… хэблэн гаргагдаха юм.

Багдадска хэлсээнэй хүтэлбэрилэгшэдэй hанаашалганууд

ДЕЛИ, февралиин 14. (ТАСС). «Дели таймс» газетын мэдээсэhэ… ёhоор, США-гэй, Англиин, Турци… Иранай, Пакистанай түлөөлэгшэ… нюуса зүблөөн 1958 оной ноябр… түрүүшын хахадта Карачида бо… hон байна.

Газетын бэшэhэнэй ёhоор, Дү… болон Дунда Зүүн зүгэй бэсэ да… хай гүрэнүүдтэ эсэргүү эзэрхэг… римхэй ябуулга үргэнөөр хэхэ ту… энэ зүблөөн дээрэ зохёогдоhон б… гаа. Тусхайлбал, энэ оной апре… дэ бэелүүлэгдэхэ зэргэтэй тус… сэбэй ёhоор, Турци ОАР-эй … риин райондо добтолхоор хара… лагданхай. Тиихэдэ Англи бо… Холбоото Штадуудай ехэ дэмжэ… тэйгээр Иран Ирагай Республи… да эсэргүү дайн байлдаа эхи… ёhотой юм. Пакистанай үмэнэ … диие hамааруулха зорилго та… данхай. Эдэ бүхы hанаашалган… дай амжалтатай байгаа гэ… hаань, Турци Мосул Алеппо хоёр… эзэлэн абаха, Иран Ирагай З… Хойто хубиие эзэмдэн абажа, т… хаанта засаг дахяад hэргээхэ б… на. Пакистанда Кашмирые үг… бди гэжэ найдууланхай.

Англиин МИД-эй түлөөлэгшын мэдээс…

ЛОНДОН, (ТАСС). Англи… Грециин, Турциин гадаадын хэ… гүүдэй министрнүүдэй даб дээр… хэлсээнэй февралиин 13-да боло… дүүрэhэнэй hүүлээр, Англиин га… дын хэрэгүүдэй министерствын … лөөлэгшэ иигэжэ мэдээсэбэ. К… тухай асуудалаар февралиин 17… Лондондо зүблөөн болохо ба… Гурбан министрнүүдhээ га… Кипртэхи грегүүдэй хүтэлбэри… шэдэй нэгэн архиепископ Ма… риос, Кипртэхи турецкэ об… нануудай түлөөлэгшэ Кучук … зүблөөндэ уригдаhан байна.

Уласхоорондын шэнжэлэл

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XXI съездын хүдэлмэри, тэрэ съездын абаhан түүхэтэ шиидхэбэринүүд уласхоорондын бүхы оршон байдалда айхабтар ехэ нүлөө үзүүлбэ. Эб найрамдалай түлөө тэмсэжэ байгаа бүхы дэлхэйн ажалшад ямаршье атомна, водородно бомбодо орходоо hураггүй. хүсэтэй, шэнэ зэбсэгтэй болоо. Энэ зэбсэгынь ямар бэ гэхэдэ, эб найрамдалай агууехэ хэрэг илаха гэhэн бата этигэл найдабари, hаруул hайхан ерээдүйн, бүхы хүн түрэлтэнэй зол жаргалай түлөө тэмсэжэ байгаа хүсэнүүд илаха гэhэн этигэл найдабари мүн болоно. Советскэ Союзай толгойлдог дэлхэйн социалистическэ лагериин hүр хүсэнэй улам ехэ болон бэхижэжэ байhан дээрэhээл арадууд иимэ этигэл найдабаритай болоо.

Советскэ Союз долоон жэлэйнгээ түсэбые дүүргэхэ, тиигээд эгээн хүгжэнги капиталистическэ орон болохо США-е ойрын сагта хүсөөд, урдань гаража шадаха гэжэ манай орондо айхабтар дайсан харшаар хандадаг хүнүүд дурата дурагүйгөөршье hаа, мэдэрхэ баатай болоо юм. США-гэй гүрэнэй секретарь Даллес. США-гэй түлөөлэгшэдэй палатын, гадаадын хэрэгүүдые эрхилдэг комиссиин хаамал заседани дээрэ, КПСС-эй XXI съездын боложо байха үедэ үгэ хэлэхэдээ, иигэжэ мэдүүлээ: «Минии hанахада, экономикыншье, сэрэгэйшье талаар улам ехэ hүр хүсэтэй орон болон хүгжэхэдэнь Советскэ Союзда hаалта хэхэ арга дэлхэй дээрэ үгы».

«Капитализмые илажа эхилбэбди, капитализмын ажабайха жэлнүүдынь тоотой үсөөн болоо гэжэ коммунистнууд хэлэхэдээ, хэдэн бодото баримтануудта түшэглэнэ. Эдэ баримтанууд ямар бэ гэбэл: баруун гүрэнүүд урдань сэрэгэй талаар булюу байhанаа, мүнөө тэрэнээ алдаа. hүүлэй арбан жэлэй туршада СССР сэрэгэй техникын талаар США-тай адли болоhон гү,али үгышье hаа булюу боложо шадаhан байна. Советскэ Союзай, Хитадай, (мүн эдэ гүрэнүүдтэ орходоо багашагаар) Зүүн Европын оронуудай промышленна үйлэдбэринь таhалгаряагүйгөөр ургажа, уласхоорондын экономическа хүсэнэй хубаарилые hүүлэй табан жэл соо эрид хубилгаба. Коммунистнуудай айхабтар ехэ экономическа амжалта туйлахадань, багаар хүгжэнги бүхы оронууд тэдэниие хүндэлдэг, тэдэнэй жэшээ дагадаг боложо байна» гэжэ «Американ научно-шэнжэлэлгын институт» толилhон элидхэл соогоо бэшэнэ.

Гадна СССР болон бусад социалистическэ оронуудай туйлаhан экономическашье, мүн бусадшье амжалтанууд империалистическэ гүрэнүүдэй олониитын hанал бодолдо айхабтар ехэ нүлөө үзүүлнэ гэжэ энээндэнь нэмэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. «Хүсэ баримталан ябуулдаг» политикамнай ямар ехэ гай гасаланда хүргэхэб гэhэн асуудал США-гэйшье, Англи, Франци, Баруун Германи болон бусад баруун оронуудайшье улам олон хүнүүд, тэрэ тоодо олониитын, политическэ элитэ ажал-ябуулагшад, буржуазна түлөөлэгшэд бэеhээ асуудаг болонхой. Хойто-атлантическа бүлэглэлэй хүтэлбэрилэгшэдэй ябуулдаг политикань хэзээшье hайнаар дүүрэхэгүй гэжэ ойлгодог болоhон дээрэhээ тэдэнэр дэлхэй дээрэ тохёолдоhон оршон байдалые ондоогоор, шэнэ ёhоор шэнжэлэн харадаг болонхой. Дэлхэйн хоёр лагерь эбтэй этэйгээр зэргэ оршон байха ёhотой гэhэн политика хадаа эгээл зүб политика гэжэ тэдэнэр ойлгодог боложо байна. Бидэнэр Советскэ Союзтай хэлсээ хэхэ ёhотойбди, мүнөө үеын бүхы арсалдаата асуудалнуудые эбэй ёhоор шиидхэхэ ёhотойбди гэжэ Америкын сенатор Мэнсфилд мэдүүлнэ.

Энэ зүб hанамжые США-гэйшье, баруунай бусад оронуудайшье улам олон зон баримтална. Энэ юун дээрэhээ харагданаб гэхэдэ, Англиин премьер-министр Макмиллан Москва ошохонь гэhэн мэдээсэлые тэдэнэр hайшаан угтаа.

Гэбэшье мүнөөнэй уласхоорондын түгшүүрилтэ байдалай зарим тэды hуларжа байhандань дурагүйтэдэг хүнүүд баруун гүрэнүүдтэ үшөөл олон байhаар. Илангаяа «хүйтэн дайнай» тала баримталдаг америкынхид уласхоорондын байдалые hайжаруулхагүй гэжэ бүхы шадалаараа оролдоно.

А. И. Микоянай США ошоходонь, тэрэниие США-гэй хүн зон hайнаар угтажа, манай хоёр гүрэнэй хоорондохи харилсаан зарим тэды hайжарhан байна. Энэ hайжаралгые усадхаха гэжэ Америкын зарим хүсэнүүд оролдоно гээд нүхэр Н. С. Хрущев КПСС-эй XXI съезд дээрэ хэлэhэн түгэсхэлэйнгөө үгэ соо тэмдэглээ hэн. Америкын эдэ хүсэнүүд «хүйтэн дайе» дахин hэргээхые, манай оронуудай хоорондо урдынхидал адли шанга байдал зандань үлөөхые хүсэнэ.

Эгээл иимэ зорилгоор Америкын хархис номнол гүрэнэй департаменттай хамта Советскэ Союзда эсэргүү ээлжээтэ хардалга мүнөө хэжэ байна. «Хүйтэн дай» hэргээхые хүсэгшэд 1958 оной сентябрьда советскэ газар дээрэ, Ереванай шадар унаhан Америкын сэрэгэй самолёт тухай «гэнтэ» hанаба. СССР-эй гүрэнэй хилые энэ самолёдой хорото муухайгаар дабаhыень эрид буруушааhан мэдүүлгэ Советскэ правительство США-гэй правительствын үмэнэ хэhэн байна. Харин мүнөө США-гэйхид Америкын самолёдой СССР-эй газар руу орожо, унаhандань... Советскэ Союз гэмтэй гэжэ хэлэжэ байна. Иимэ гэмнэлгын тон тэнэг буруу байhаниинь элитэ. США Советскэ Союз хоёрой харилсаанда үзэгдэжэ байгаа зарим тэды hайжаралгые усадхаха гэhэн зорилгоор лэ иимэ гэмнэлгэ хэгдэбэ гэжэ Америкын «Нью-Йорк Таймс» газетэшье мэдэрхэ баатай болоо.

Мүнөө үеын шухалын шухала асуудалнуудаар, түбхын түрүүндэ Германитай эбэй договор баталха, ядерна буу зэбсэгэй туршалга болюулха тухай асуудалаар ямар нэгэн уласхоорондын хэлсээ хүүлхэгүй зорилгоор Америкын гүрэнэй департаментын хэжэ байгаа ондоошье мэхэ гохонь дэлхэйн олониитые мэхэлжэ шадахагүй. США-гэй засагаархид Советскэ Союзай дурадхалай ёhоор Германи тухай асуудалые шиидхэхэ дурагүй гэжэ hаяхан Лондон, Париж, Бонноор Даллесай ябалга харуулаа. «Бидэнэр урдынхидаал адли Баруун Берлиндэ байха, тэрэниие хамгаалха шухала гэжэ тоолонобди» гэжэ Вашингтондо ерэмсээрээ, Даллес мэдүүлhэн байна. Гадна «Берлинhээ баалалтаар гаранхаар, дай хэбэл дээрэ» гэжэ Европа ошохынгоо урда тээ мүн Даллес мэдүүлhэн юм. Тиимэ болохолоороо, Америкын империализм дай хэхэ гэhэн шэглэлтэй, бодомжогүй политикаяа урдынхидаал адли үргэлжэлүүлhээр гэжэ энэ ушар эли тодоор харуулна.

Мүн ядерна буу зэбсэгэй туршалга болюулха тухай асуудалаар Женевэдэ боложо байhан зүблөөндэ США-гэй баримталдаг hанамжа энээн тухай гэршэлнэ. hайн тээшээ шадаал hаа түргөөр шиидхэгдэhэй гэжэ бүхы хүн түрэлтэнэй тэсэжэ ядан хүлеэжэ байhан асуудалаар хэлсээ баталуулхагүй гэжэ США-гэй эндэ оролдожо байhан тухайнь СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министерствын hаяхан толилhон мэдүүлгэ соо хэлэгдээ hэн.

Ядерна буу зэбсэгэй туршалга болюулха тухай асуудалаар үгээ ойлголсохо гэхэдэ США бэшэ, харин СССР лэ hаад хэжэ байна гэжэ Америкын номнолшод яажашье аашалаа hаа, арад зониие этигүүлжэ шадахагүй. Тииhээ тиитэрээ Америкын засагаархидай ядерна туршалга болюулха, ядерна буу зэбсэг бүтээлгые болюулха дурагүй байhан тухайнь тэдэнэй ни… элитэ түлөөлэгшэд сэхэ хэлэжэ б… на ха юм.

Америкын армиин штабай … чальник генерал Тэйлор бо… США-гэй агаарай-сэрэгэй хүсэ… дэй штабай начальник гене… Уайт гэгшэд буу зэбсэг хүр… талаар США-гэй сенадай по… миссиин заседани дээрэ феврал… 2-то үгэ хэлэхэдээ, буу зэбсэг… ряаха тушаа ямаршье хэлсээ х… гүй гэжэ сэхэ уряалаа, мүн атом… водородно буу зэбсэгэй турша… болюулха тухай хэлсээн батала… хагүй ёhотой гэжэ хэлээ. hү… арбан жэлэй туршада Амери… стратеги яахадаа хүсэтэй бай… гэхэдэ, бидэнэр гол түлэб тэр… ядерна буу зэбсэгтэй, хүсэтэ а… цитай байhан дээрэhээ тиимэ б… гаабди гэжэ генерал Уайт мэдү… hэн байна. «Бидэнэр мүнөөшье т… мэ хүсэтэйбди. Тиин энэ страте… саашаданшье үргэлжэлүүлхэ … тойбди» гэжэ тэрэ хэлээ.

Гэбэшье дай жүрөөдэhэн … бүхы стратегүүдтэ шанга сохи… үгэхэ, дай үүдхээ hаань, импе… листическэ булимтарагшадые б… хоёо болиторнь сохихо хүсэ… дэлхэй дээрэ бии болонхой.

Дэлхэйн арад зон энхэ амгалан… байдалда ажаhуухые хүсэнэ… гээд эбтэй этэйгээр зэргэ о… байел гэжэ КПСС-эй XXI съе… хэhэн уряалые халуунаар дэмж… тэрэ уряалда эсэргүүсэгшэдые … эрид шангаар буруушаажа ба…

Н. ЧИГИР…

Редакторай ор…
С. БАЛЬЖИНИМ…

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, зам. редактора—32-74, отв. секретаря—27-37, отделов партийной жизни —34-05, экономики—47-59, пропаганды и местной информации—35-14, культуры и быта—24-74, писем трудящихся 40-49, отдел переводов, корректорская—35-95, бухгалтерия—37-32. Для междугородных переговоров—16.

Н000965. Типография Министерства культуры Бурятской АССР. Зак. № 47…